Ազգ
Azg
armenian daily

10 ՕԳՈՍՏՈՍ 1994, ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ # 151 (654)

SABCO
OVERSEAS TRADING LTD.

LIMASSOL CENTRE, BLOCK B, SUITE 307, P. O. BOX 6543
TEL +357-5-370962
FAX. +357-5-370945

OUR BANKERS: B. E. M. O. BANK, LIMASSOL, CYPRUS; FEDERAL BANK OF THE MIDDLE EAST, LIMASSOL, CYPRUS; BANK OF CYPRUS, LIMASSOL, CYPRUS; HELLENIC BANK, LIMASSOL, CYPRUS

Հայաստանի եւ ԱՊՀ երկրների համար
Կիպրոսի եւ Ռոտերդամի պահեստներից

ԾԽԱԽՈՏ, ՄԹԵՐՔ, ԽՄԻՉՔ, ԿԱՀՈՒՅՔ

ուղիղ հասցեատիրոջը՝ նավով եւ ինքնաթիռով

ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ

Համապարփակ պայմանագրի նախագիծը պատրաստ կլինի օգոստոսի վերջերին

ՍԱՆԿՏ ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 9 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Հայաստանի եւ Ադրբեջանի համապարփակ խաղաղական պայմանագրի նախագիծը ըստ երեւույթին պատրաստ կլինի օգոստոսի վերջերին, այսօր հայտնեց Հայաստանի Գերագույն խորհրդի նախագահ Բաբկեն Արարքցյանը։

Խորհրդարանի ղեկավարն ավելացրեց, որ համաձայնագիրը երկու պետությունների ղեկավարները կարող են ստորագրել օգոստոսի 30-ին, ինչը «կնշանակի ղարաբաղա-ադրբեջանական պատերազմի ավարտ»։

Դրա հետ մեկտեղ նա հույս հայտնեց, որ եթե օգոստոսի 30-ին «ինչ-ինչ տեխնիկական պատճառներով հայ-ադրբեջանական պայմանագիրը պատրաստ չլինի եւ չստորագրվի, արդեն երեք ամսից ավելի շարունակվող զինադադարը չի խախտվի որեւէ կողմից»։

Ինչպես պատմեց Բաբկեն Արարքցյանը, «խաղաղական պայմանագիրը նախատեսում է հակամարտ կողմերի միջեւ կրակի լրիվ դադարեցում, խաղաղարար ուժերով կամ դիտորդներով նրանց տարանջատում, արդեն երկու տարուց ավելի շարունակվող Հայաստանի տարածքային շրջափակման վերացում, ապա Լեռնային Ղարաբաղի զինվորական ուժերի աստիճանական դուրսբերում գրավյալ ադրբեջանական հողերից»։

Այն հարցին, թե ինքն ինչպես է պատկերացնում Լեռնային Ղարաբաղի ապագա կարգավիճակը, խորհրդարանի նախագահը պատասխանեց. «Դա Ադրբեջանի, Հայաստանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի ապագա բանակցությունների թեման է»։

Իրավիճակը դարձյալ սրվում է հայ-նախիջեւանյան սահմանում

ԵՐԵՎԱՆ, 9 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ։ ՀՀ պաշտպանության նախարարության լրատվական ծառայության տվյալներով, կրկին սրվել է իրավիճակը հայ-նախիջեւանյան սահմանագլխում։ Օգոստոսի 8-ին նախիջեւանյան զորամիավորումները 2,5 ժամ շարունակ գնդացրային կրակ են բացել Սիսիանի շրջանի Բռնակոթ գյուղի պաշտպանական դիրքերի ուղղությամբ։ Ավելի ուշ, զենքի գրեթե բոլոր տեսակներից գնդակոծվել են Արարատի շրջանի Երասխավանի պաշտպանական դիրքերը։ Գնդակոծությունը դադարել է ժամը 23-ին։ Սակայն այս գիշեր, ժամը 4-ի սահմաններում, Երասխավանի դիրքերի գնդակոծությունը վերսկսվել է։ Կան տուժածներ։ Մեր սահմանապահ ուժերը հարկ եղած դեպքում ստիպված դիմել են պատասխան գործողությունների։

Հայ-ադրբեջանական սահմանագծի մյուս հատվածներում հարաբերական անդորր է։

Արարատից Փաստի սեփական թղթակիցն իր հերթին տեղեկացնում է, որ օգոստոսի 8-ի առավոտյան Սադարակի կողմից սկսված հրետակոծությունն ուղղված է եղել ոչ միայն հայկական սահմանապահ կետերին ու պաշտպանական դիրքերին, այլեւ շրջակա բնակավայրերին։ Մեր հրամանատարությունը խստորեն հրաման է տվել պատասխան գործողությունների չդիմել։ Սակայն հայ մարտիկներից մեկը զոհվել է։ Դրանից հետո, զուտ պաշտպանական նպատակներով ձեռնարկվել են պատասխան գործողություններ։ Նախնական տվյալներով, հակառակորդի կողմից երկու հոգի զոհվել է։ Գիշերը հրետակոծությունը շարունակվել է, սակայն օգոստոսի 9-ի ժամը 12-ի դրությամբ այն դադարել էր։

Արարատից ստացված վերջին տեղեկությունների համաձայն, այսօր կեսօրից նախիջեւանյան զորամիավորումները վերսկսել են Երասխավանի պաշտպանական դիրքերի գնդակոծումը ինքնաձիգներից, ականանետներից ու գնդացիրներից։ Ժամը 14-ի դրությամբ հրաձգությունը շարունակվում էր։ Մեր կողմից այսօր տուժածներ չկան։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Մարդիկ հիասթափված են ոչ միայն իշխանություններից, այլեւ ընդդիմությունից

Հայաստանի գլխավոր սոցիոլոգը տալիս է երկրի թվային պատկերը

ԱՐՄԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

Վերջին մեկ-երկու տարիների ընթացքում Հայաստանի քաղաքական կուսակցությունների ռեյտինգը էական փոփոխություններ չի կրում եւ բավականին կայուն է։ Այս մասին երեկ տեղեկացրեց վարչապետի խորհրդական, Հայաստանի Գիտությունների ակադեմիայի սոցիոլոգիական հետազոտությունների կենտրոնի տնօրեն Գեւորգ Պողոսյանը հայտնելով, թե առաջվա պես ամենաբարձր ռեյտինգն ունեն Դաշնակցությունը եւ Կոմկուսը, սակայն վերջերս Կոմկուսը փոքր-ինչ առաջ է անցել Դաշնակցությունից։ Այսպես, ներկայումս Կոմկուսին հավատում է բնակչության մոտ 18 տոկոսը, Դաշնակցությանը՝ 14-15 տոկոսը, ՀՀՇ-ին՝ 6-7 տոկոսը։ Ըստ պրն. Պողոսյանի, չորրորդ տեղում ռամկավարներն են, հինգերորդում՝ ԱԻՄ-ը։ Հիշեցնենք, որ ընդամենը մի քանի օր առաջ Հայաստանի նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը հայտարարել էր, թե խորհրդարանում միայն 4 կուսակցություններ՝ ՀՀՇ-ն, Կոմկուսը, ՀՅԴ-ն եւ ԱԻՄ-ը կարող են հաղթահարել 5 տոկոսանոց սահմանը։ Թե ինչ սոցիոլոգիական հետազոտությունների վրա էր հիմնված այդ հայտարարությունը՝ մնաց անհայտ։

Տես # էջ 2

Ռուս խաղաղարարները սկսեցին պարեկումը Կոդորի կիրճում

ԹԲԻԼԻՍԻ, 9 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Ռուսական խաղաղարար ուժերի մամլո ծառայության եւ Աբխազիայի պաշտպանության նախարարության հաղորդման համաձայն, ռուսական խաղաղարար ուժերի առաջին խումբը պարեկում է սկսել Կոդորի կիրճում, իսկ օգոստոսի 10-ից պարեկություն է սկսվելու վրացական կազմավորումների այժմյան դիրքերում։ Սակայն վրացական կողմը դարձյալ չի կատարում Կոդորի կիրճի շրջանից իր ստորաբաժանումների դուրսբերմանը վերաբերող համաձայնագիրը։ Ներկայումս ռուսական կազմավորումները հենակետ են ստեղծում մերձակա Լատա բնակավայրում։

Օգոստոսի 8-ին խաղաղարար ուժերի հրամանատար գեներալ-մայոր Յակուշեւը եւ Վրաստանում Ռուսաստանի դեսպանի տեղակալ Չեռնովը Կոդորի կիրճ մեկնեցին իրավիճակին ծանոթանալու։ Այնուհետեւ նրանք կմեկնեն Վրաստան խաղաղարար ուժերի տեղաբաշխման կետ Ռոխի բնակավայր, որտեղ հերթական [illegible] բանակցություններ կվարեն վրացական զինված կազմավորումների դուրսբերման շուրջ։ Օգոստոսի 10-ին նախատեսված է խաղաղարար ուժերի հրամանատարության հանդիպում Էդուարդ Շեւարդնաձեի հետ։

ԼՈՆԴՈՆ

Համամահմեդական պետության հրեաների եւ արվամոլների սուլոցների տակ

ԼՈՆԴՈՆ, 9 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ։ Լոնդոնի «Ուեմբլի» մարզադաշտում «Մահմեդական միություն» կազմակերպության նախաձեռնությամբ կայացավ համամահմեդական յուրահատուկ հավաք, որին մասնակցում էր մոտ 7000 մարդ։ Հավաքը նպատակահարմար է գտել համամահմեդական պետության ստեղծումը եւ խնդիր սահմանել Իսրայելի որպես պետության վերացումը։ Ընդսմին ընդգծվել է, որ մահմեդականության ներքաղաքային վարչական կառույցն անհամատեղելի է այնպիսի հասկացությունների հետ, ինչպիսին են սոցիալիզմը, կապիտալիզմը կամ ժողովրդավարությունը։ Հավաքն անցել է բազմաթիվ հրեաների եւ... հոմոսեքսուալիստների բողոքի ցույցերի ուղեկցությամբ։ Հարցն այն է, որ մարզադաշտում ելույթ ունեցող հռետորները բացի հակասեմիտական կոչերից, կոչ են արել նաեւ գնդակահարել բոլոր հոմոսեքսուալիստներին։ Հիշեցնենք, որ վերջերս Լոնդոնում պայթեցվեց նախ Իսրայելի դեսպանատունը, ապա եւ Իսրայելի բարեգործական միությունը։

■ *Տաջիկստանում սպանվեց ռուսաստանցի փոխգնդապետ։ Տաջիկստանի պետանվտանգության զինվորական դատախազ, 44-ամյա փոխգնդապետ Վլադիմիր Կոցարն այսօր քաղաքի ծայրամասային միկրոշրջաններից մեկում, իր տնից ոչ հեռու սպանվեց։ Մահացու կրակոցը հնչեց առավոտյան մոտավորապես ժամը 6-ին, երբ Կոցարը զբոսանքի էր դուրս եկել շան հետ։ Սա այս տարի ռուսաստանցի զինծառայողների արդեն երկրորդ սպանությունն է։*

ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ

ՊԱՏԱՀԱՐ

Պայթյուն համակցված կերերի գործարանում

Երեկ, առավոտյան մոտ ժամը 10-ին, Երեւանի Լենինյան շրջանում գտնվող համակցված կերերի գործա-

րանում տեղի ունեցավ ուժգին պայթյուն, որի հետեւանքով աշխատակիցներից մեկը ծանր վնասվածքներ ստացավ։ Մեկ այլ աշխատակից ստացավ ավելի թեթեւ վնասվածք-

ներ։ Ինչպես տեղեկացանք կառավարության լրատվական ծառայությունից, պայթյունի պատճառը թթ-

վածնի բալոնն էր։ Վնասվել է նաեւ շենքը։ Պայթյունից անմիջապես հետո դեպքի վայր մեկնած նախարարության մասնագետները ուսումնասիրում են վթարի պատճառները։

ՏԱՐԱԾՔ

66 կոնգրեսական սպառնում են Թուրքիային

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 9 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ։ Կալիֆորնիայի նահանգից կոնգրեսական Լինները մի օրինագիծ է առաջ քաշել, որը պահանջում է պատժամիջոցներ կիրառել Թուրքիայի նկատմամբ, Հայաստանին հասցեագրված մարդասիրական բեռների ճանապարհը փակելու համար։ Կոնգրեսականն իր գոհունակությունն է հայտնել այն առթիվ, որ անսպասելիորեն արդեն 65 այլ կոնգրեսականներ միացել են իր առաջարկին։ Կոնգրեսական Լինները հայտարարել է. «Թուրքիայի նման պետությունները պետք է ի վերջո հասկանան, որ չի կարող ներում լինել մարդասիրական բեռների ճանապարհը փակող որեւէ երկրի համար»։

Լեհ անձնագրերը վտանգված են

ՎԱՐՇԱՎԱ, 9 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ։ Վերջին շրջանում ահագնացող չափերի է հասնում նախկին ԽՍՀՄ-ից ու Հարավսլավիայից փախստականների հոսքը դեպի Լեհաստան։ Այստեղ ի հայտ է եկել հանցագործության նոր ձեւ՝ անձնագրերի առեւանգում։ Միայն անցած երկու տարում Լեհաստանում առեւանգվել է 3000 անձնագիր, որոնք կեղծված վիճակում հայտնաբերվել են երկրի տարբեր մասերում։

ԿՈՒԲԱ

Ֆիդել Կաստրո. «Հեղափոխականները թոշակի չեն անցնում»

ՍԱՆՏՅԱԳՈ ԴԵ ԿՈՒԲԱ, 9 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Կուբայի ղեկավար Ֆիդել Կաստրոն հայտարարեց, որ ուրբաթ օրը Հավանայում տեղի ունեցած անկարգու-

թյունների ժամանակ ինքն անվտանգության ուժերին անձամբ կարգադրել է չկրակել ժողովրդի վրա։

«Երբ ես լսեցի անկարգությունների, ծագած դժվարությունների մասին, այն մասին, որ ժողովուրդը քարեր է նետել ու կրակել, ես զգացի, որ պետք է լինեմ ժողովրդի հետ։ Ես պահակախմբին ասացի, որ իր կողմից որեւէ կրակոց չպետք է լինի։ Ես մտածում եմ, որ ինձ վրա կրակեն», լրագրողներին ասաց Ֆիդել Կաստրոն։ «Ես միշտ այն կարծիքին եմ եղել, որ հրազենից ավելի հզոր զենք կա։ Դա բարոյական զենքն է, ուստի ես միշտ պատրաստ եմ եղել եւ դարձյալ պատրաստ եմ մնալ ժողովրդի հետ», շարունակեց նա։

Ֆիդել Կաստրոն վճռականորեն մերժեց այն ենթադրությունը, թե ինքը կարող է կամովին հրաժարվել իշխանությունից։ Նրա խոսքերով, իր հեռանալը կնշանակեր «հայրենիքի դավաճանություն»։ Բացի դրանից, ավելացրեց նա, «հեղափոխականները թոշակի չեն անցնում, մարտադաշտը չեն լքում, քանի դեռ կարող են օգտակար լինել»։

■ *Ռուսաստանի «Գազպրոմ» բաժնետիրական ընկերության ղեկավարությունը Բելոռուսիայի եւ Ուկրաինայի կառավարություններին հղեց հերթական նամակը, նախազգուշացնելով այդ հանրապետությունների ներքին կարիքների համար նախատեսված վառելիքի առաքումների հնարավոր նոր կրճատման վերաբերյալ։ Սակայն այդ ձեռնարկումը համարում են խորհրդանշական, քանի որ երկու հանրապետություններն այսպես ֆինանսական միջոցներ դարձյալ չունեն։*

ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ

digitised by A.R.A.R.@

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Հիասթափված են ոչ միայն իշխանություններից

Սկիզբը էջ 1

Ինչ վերաբերում է ԱԺՄ-ին, ապա պրն. Պողոսյանի խոսքերով, այդ կուսակցության ռեյտինգը երբեք 1.5-2 տոկոսից ավելի չի եղել, եւ ԱԺՄ-ն առայժմ սոցիալական բազա չունի: Ու թեեւ ԱԺՄ-ի հանրահավաքներին մասնակցում են տասնյակ հազարավոր մարդիկ, այնուհանդերձ սոցիոլոգիական հետազոտությունների կենտրոնի ուսումնասիրությունների համաձայն, նրանց մեծ մասը զուտ հետաքրքրասիրությունից են գալիս հրապարակ, եւ պատճառը ընդհանուր հոգնածությունն է եւ քաղաքական ապատիան: Սակայն հնարավոր է, որ առաջիկայում վիճակը փոխվի: Մեկնաբանելով Կոմկուսի եւ Դաշնակցության ռեյտինգները, պրն. Պողոսյանն այն կարծիքը հայտնեց, թե իրականում 15-20 տոկոսն այնքան էլ բարձր թիվ չէ, եւ դա ցույց է տալիս, որ մարդիկ հիասթափված են ոչ միայն իշխանություններից, այլեւ ընդդիմությունից:

Ինչ վերաբերում է ընդհանրապես հանրապետության սոցիալ-տնտեսական իրավիճակին եւ արտագաղթի խնդրին, ապա պարզվում է, որ եթե նախկինում բնակչության մոտ 70 տոկոսը պատրաստ էր հեռանալ Հայաստանից (որից 18 տոկոսը՝ ընդմիշտ), ապա ներկայումս Հայաստանից հեռանալու ցանկություն է հայտնում մարդկանց մոտ 55 տոկոսը (ընդմիշտ՝ 15 տոկոսը): Համեմատաբար կայուն է նրանց թիվը, ովքեր երբեւէ չեն պատրաստվում հեռանալ Հայաստանից (30-35 տոկոս): Եվ սա այն դեպքում, երբ հանրապետության բնակչության 85 տոկոսն այսօր գտնվում է աղքատության եզրին: Բնականաբար, Հայաստանից մեկնելու պատրաստ մարդկանց տոկոսային հարաբերության նվազումը բացատրվում է առաջին հերթին նրանով, որ մեկնել ցանկացողների մի մասն արդեն մեկնել է: Ընդ որում մեկնել են հիմնականում նրանք, ովքեր տնտեսապես ավելի ակտիվ ու կարող են: Որոշակի դեր ունի նաեւ մարդկանց սոցիալական վիճակը, քանի որ նրանց մեջ, ովքեր չեն պատրաստվում հեռանալ Հայաստանից, համեմատաբար մեծ թիվ են կազմում սոցիալապես ապահով ընտանիքները: Իսկ սա նշանակում է, որ սոցիալական վիճակի բարելավմանը զուգընթաց արտագաղթը հանրապետությունից կնվազի: Պրն. Պողոսյանի կարծիքով, եթե տնտեսական բարեփոխումները շարունակվեն (իսկ դրա համար լուրջ վտանգ կարող է լինել «ձախ» ուղղվածության կուսակցությունների՝ Կոմկուսի եւ Դաշնակցության հեղինակության աճը), ապա հետագայում ներկայումս 85 տոկոս կազմող աղքատները կդառնան միջին կենսամակարդակ ունեցողներ, իսկ հարուստների տոկոսային հարաբերությունը կմնա մոտավորապես նույնը:

Ա. Բ.

Զինվորների մայրերը զգոնության են կոչում

ԵՐԵՎԱՆ, 9 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Հայաստանի զինվորների մայրերի հանրապետական կոմիտեն այսօր տարածել է մի հայտարարություն, որով մտահոգություն է հայտնում հանրապետությունում ստեղծված քաղաքական իրավիճակի եւ առկա գործընթացների հնարավոր անցանկալի զարգացման առնչությամբ: Հայտարարության մեջ մասնավորապես ասվում է. «Մեր ժողովուրդը դիմակայել է ամենամեծ փորձություններին ու ապացուցել իր գոյատեւման իրավունքը: Մենք՝ զինվորների մայրերս, թույլ չենք տա որեւէ խմբավորման կամ քաղաքական ուժի, շահարկելով զոհվածների գնով ձեռք բերածը՝ այնպիսի մթնոլորտ ստեղծել Հայաստանում, որը կրկին վտանգի մեր որդիների կյանքը:

Համոզված ենք, որ անցած վեց տարիների ընթացքում Հայաստանի ներսում պահպանված խաղաղությունը մեր ժողովրդի խոհեմության եւ հեռատեսության արդյունքն է: Ելնելով դրանից՝ կոչ ենք անում հանրապետության բոլոր քաղաքական գործիչներին անել հնարավորն ու անհնարինը՝ հանրապետության ներսում ցնցումներ թույլ չտալու եւ բոլոր հիմնախնդիրները խաղաղությամբ կարգավորելու համար»:

«ԶԱՆԳ» ԾՐԱԳԻՐ

Վաճառվեցին առաջին մուրհակները

ԵՐԵՎԱՆ, 9 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: «Կրեդիտ-Երեւան» բանկի վարչության նախագահ Մարտին Հովհաննիսյանը օգոստոսի 9-ին, Երքաղխորհրդի նիստերի դահլիճում լրագրողների հետ ունեցած հանդիպման ժամանակ ներկայացրեց «Զանգ» ծրագրի իրականացման նպատակով ԱՄՆ-ում հրատարակված 10 հազար օրինակ մուրհակները, որոնց իրացումից ստացված գումարները ծախսվելու են «խիստ նպատակային»: Սա ՀՀ եւ տեղական իշխանությունների առաջին մուրհակն է: 1 մլն. դոլլարին համարժեք արժեթղթերից յուրաքանչյուրն ունի իր համարը, տպագրված է մեկ օրինակ: Այն օրենքի ուժ կստանա Երքաղխորհրդի նախագահի եւ վարչության պետի ստորագրությամբ եւ կնիքով: Մուրհակները 30 եւ 50 դոլլարի համարժեքով են: Բնակչությանը վստահություն ներշնչելու նպատակով վաճառված երեք օրինակները գնել են Երքաղխորհրդի նախագահը, ֆինանսների վարչության պետը եւ բանկի վարչության նախագահը:

Վեց ամիս հետո գանձված գումարները կվերադարձվեն 18 տոկոս հավելավճարով: Պրն. Հովհաննիսյանը հայտնեց, որ մուրհակների նկատմամբ գործարարների մեջ որոշակի հետաքրքրություն կա, եւ իրենք նույնպես հույսեր ունեն: Մուրհակների իրացումը կատարվում է «Կրեդիտ-Երեւան» բանկից: Վառելիքը, որը նախատեսված է բնակչությանը վաճառել մատչելի գներով, առաջին հերթին կտրվի մուրհակներ գնողներին: Մուրհակներն իրացնելու նպատակով Երքաղգործկոմը նպատակ ունի հովանավորներ եւս վաճառել այդ արժեթղթերով:

ՂԱՐԱԲԱՂ

Արդյունաբերության ծավալների հաստատուն աճ

Այսօրվա դրությամբ Լեռնային Ղարաբաղում գործում են մոտ 30 արդյունաբերական ձեռնարկություններ: Ստեփանակերտի մեր թղթակից Վահրամ Աղաջանյանը հաղորդում է, թե ԼՂՀ Նախարարների խորհրդի տնտեսության բաժնի վարիչ Ռ. Ղեւոնդյանի տվյալներով, արդյունաբերական արտադրանքի ծավալները 1993 թ. նույն ժամանակի համեմատությամբ աճել են 20 տոկոսով: Պրն. Ղեւոնդյանի խոսքերով, չնայած հաղորդակցության ուղիների շրջափակմանը, Ղարաբաղի արդյունաբերական ձեռնարկություններին հաջողվել է կազմակերպել որոշ ապրանքատեսակների արտահանում ԱՊՀ մի քանի երկրներ, այդ թվում Ռուսաստան: Այդուհանդերձ, ներկայումս ապրանքների ներմուծումը հանրապետություն մի քանի անգամ գերազանցում է արտահանումը: ԼՂՀ արդյունաբերության կյանքում աշխատանքների աշխուժացումը բացատրվում է քաղաքական իրադրության որոշակի կայունացմամբ: Խոսելով Ղարաբաղի եւ Ադրբեջանի առեւտրատնտեսական կապերի հնարավոր հաստատման մասին, արդյունաբերության բաժնի վարիչը նշեց, որ Լեռնային Ղարաբաղը պատրաստ է համագործակցել ցանկացած երկրի հետ, եթե վերջինս լրջորեն է տրամադրված այդ հարցերը կարգավորելու ասպարեզում:

Ավելի վաղ ԼՂՀ առաջին փոխվարչապետ Բորիս Առուշանյանը Ստեփանակերտում մեզ հետ կայացած զրույցի ժամանակ տեղեկացրել էր, որ Լեռնային Ղարաբաղը առաջվա պես մնալու է հիմնականում գյուղատնտեսական երկիր (Ղարաբաղի տնտեսության 80 տոկոսը կազմում է գյուղատնտեսությունը), եւ հետագայում ԼՂՀ տնտեսության այդ երկու կարեւորագույն ճյուղերը՝ արդյունաբերությունն ու գյուղատնտեսությունը, զարգանալու են համաչափորեն: Ներկայումս Ղարաբաղում աշնանացանի նախապատրաստական աշխատանքները սկսվել են, եւ ամենայն հավանականությամբ, այս տարի գյուղատնտեսական աշխատանքները նույնպես կգերազանցեն նախորդ տարվա ցուցանիշները:

Ա. Բ.

■ ***Ականները կարգուկանոն են պահանջում:*** *Թեպետ ռազմաճակատներում հրադադար է, սակայն ականների ու արկերի պայթյունները շարունակում են զոհեր խլել եւ տանիքներ խորտակել: Միայն վերջին ամսում Գորիսում վառելափայտի համար անտառահատումների ժամանակ զոհվել է 3 մարդ: Վերջին ողբերգական դեպքը պատահեց հուլիսի 4-ին: Զոհվեց 3 երեխաների հայր, 34-ամյա Բորիս Մուրադյանը: Նա իր ավտոկռունկով զբաղվում էր տեղական հիմնարկների համար ծառահատումներով:*

Մ. Հ.

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ

Համաճարակային սուր իրավիճակ

Հայտնաբերվել է սիբիրախտի երեք դեպք

ԵՐԵՎԱՆ, 9 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Վերջին շրջանում հանրապետությունում սրվել է համաճարակային իրավիճակը, որ կապված է դիֆթերիայի բռնկումների հետ: Վերջին շրջանում Մասիսի շրջանում գրանցվել է այդ հիվանդության 19 դեպք, Արտաշատի շրջանում՝ չորս, իսկ Երեւանում՝ երկու դեպք: Ըստ ՀՀ առողջապահության փոխնախարար Ա. Մկրտչյանի, այժմ Յունիսեֆի միջոցով իրականացվում է բնակչության պատվաստումային ներարկում: Նախարարությունը դիմել է նաեւ կառավարությանը լրացուցիչ պատվաստանյութեր ձեռք բերելու խնդրանքով: Այդ նպատակով հատկացվել է 11.5 մլն. դրամ:

Մյուս կողմից, օգոստոսի 5-ին Երեւանի «Մալաթիա» շուկայում մսեղենի լաբորատոր հետազոտություն կատարելիս հայտնաբերվել են սիբիրախտի բացիլներ: Վերջնական պատասխանն ստանալու համար, Վարդենիսից բերված վարակված խոզի միսը ուղարկվել է նաեւ հանրապետական անասնաբուժական լաբորատորիա, որ մկների վրա դրված կենսաբանական փորձը մեկ անգամ եւս հաստատել է առաջին վարկածը: Կենդանիների հիվանդությունների դեմ տարվող պայքարի Երեւանի կայանի պետ Վիկտոր Աբրահամյանը հայտնեց, որ պատասխանն ստանալուն պես միսը ոչնչացվել է, ախտահանվել է ամբողջ շուկան: Միաժամանակ Վարդենիսի համապատասխան ծառայությանն տեղեկացվել է կատարվածի մասին: Պրն. Աբրահամյանը հայտնեց նաեւ, որ վերջին երեք տարիների ընթացքում մայրաքաղաքի շուկաներում հայտնաբերվել է սիբիրախտի վեց դեպք: Տասնյակ տարիներ մոռացության մատնված հիվանդությունը միայն այս տարի հանդիպել է երեք անգամ:

ՀԱՄԱՌՈՏ

«Իտոգին» դեռ չի ամփոփում արդյունքները

ՍԱՆԿՏ ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 9 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: «Իտոգի» լրատվականա-վերլուծական ամենաշաբաթյա ծրագիրը, որն այժմ գործում է ԷՆ-Թի-Վի հեռուստաընկերության շրջանակներում, օգոստոսի 7-ի թողարկման մեջ ծավալուն անդրադարձ է ունեցել Հայաստանի ներքաղաքական իրավիճակին: Դմիտրի Պիսարենկոյի ռեպորտաժում ներկայացվել է նոր շարժման ընթացքը, որ համեմվել է դրա կազմակերպիչների սեղմ բնութագրականներով. Աշոտ Մանուչարյանը՝ հասարակության սիրելի, Վազգեն Մանուկյանը՝ Հայաստանի ժողովրդավարական շարժման ստրատեգ: Ծրագիրը կանխատեսել է, որ մոտ ապագայում ընդդիմադիր այլ ուժեր կմիանան այս շարժմանը, որի հիմնական նպատակը շարադրել է Վազգեն Մանուկյանն իր հարցազրույցում: Հիմնական խնդիրը ուժային կառույցների միակցման ու ոստիկանապետության վերջնական կայացման կանխումն է, խաղի դեմոկրատական կանոնների պարտավորության ապահովումը բոլոր ուժերի համար:

Ոստիկաններն այլեւս անվճար չեն երթեւեկում

ԵՐԵՎԱՆ, 8 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Մերձքաղաքային երթուղիներն սպասարկող տրանսպորտային միջոցների վարորդներն այժմ ստիպված են հաճախ վեճի բռնվել ոստիկանության աշխատակիցների հետ, որոնք նախկինում օգտվել են անվճար երթեւեկելու իրավունքից, իսկ այժմ դժգոհում են այդ արտոնությունից զրկվելու համար: Բանն այն է, որ ՀՀ կառավարության կողմից հուլիսի 14-ին ընդունված «ՀՀ ուղեւորատար պետական տրանսպորտով առանձին կատեգորիայի քաղաքացիների երթեւեկության արտոնությունների մասին» հրամանով մերձքաղաքային ուղեւորատար տրանսպորտի փոխադրումներից, անվճար կամ որոշակի զեղչով օգտվող որոշակի կատեգորիայի խմբերի՝ զինծառայողների, ուսանողների եւ այլնի շարքում այս անգամ չեն ընդգրկվել ՆԳՆ աշխատակիցները:

ԵՐԵՎԱՆ

Արհեստական մի նոր կուսակցություն

Իշխանությունները փորձում են ստեղծել արհեստական մի նոր կուսակցություն, այս անգամ ՌԱԿ-ին մրցակից, նրան խանգարող:

Երեկ, օգոստոսի 9-ին, Ժուռնալիստի տանը Հայաստանում թե Սփյուռքում ՌԱԿ-ի շարքերից հեռացված մի քանի մարդկանց գլխավորությամբ, ինչպես նաեւ ՀՌԱԿ-ում իրենք իրենց այսպես կոչված «Ազատական թեւ» հռչակած մի խումբ անձերի մասնակցությամբ տեղի ունեցավ մամլո ասուլիս, որի ընթացքում նրանք հանդես եկան հայտարարությամբ, թե որոշել են ստեղծել 31 հոգուց բաղկացած մի կազմկոմիտե, որի նպատակն է լինելու հրավիրել համագումար, որն էլ իր հերթին նպատակ կունենա ստեղծելու մի նոր կուսակցություն... «Ռամկավար ազատական կուսակցություն» անունով:

Հայաստանյան սինդրոմ դարձած այս երեւույթի մասին, ինչպես նաեւ դրա եւ նմանատիպ դրսեւորումների վերլուծությամբ մեր առաջիկա եւ մյուս համարներում հանդես կգան Ռամկավար ազատական կուսակցության Հանրապետական վարչությունը, մեր թերթի մեկնաբանները:

Ռաֆիկ Պետրոսյանը հերքում է «Լրագրի» հրապարակումը

«Լրագիր» օրաթերթն իր օգոստոսի 6-ի համարում գրում է, թե ՀՀ ԳԽ ՀՌԱԿ խմբակցության անդամ Ռաֆիկ Պետրոսյանը դիմել է խմբակցությունից դուրս գալու խնդրանքով, դրանով իսկ վտանգի տակ դնելով ՀՌԱԿ խմբակցության գոյությունը: Մինչդեռ, ինչպես մեզ տեղեկացրեց պրն. Պետրոսյանը, ՀՀ ԳԽ-ի ՀՌԱԿ խմբակցությունից իրեն հանելու խնդրանքով դիմել է ոչ թե այն պատճառով, որ Հանրապետական վարչությունը չի կատարում Հանրապետական պատգամավորական ժողով հրավիրելու խմբակցության պահանջը, այլ որ նա մտահոգված է խմբակցության ներսում տիրող իրավիճակով: Այնուհետեւ նա նշեց, որ ինքն ընդհանրապես դեմ չէ Հանրապետական պատգամավորական ժողով հրավիրելու պահանջին, որի մասին որոշում են կայացրել խմբակցության տասն անդամից ընդամենը 4-ը եւ այն էլ՝ 2 օրվա նիստերի արդյունքով: Բայց քանի որ այդպիսի ժողով տեղի է ունեցել ընդամենը 1.5 ամիս առաջ, ուստի նա (ինչպես նաեւ Հանրապետական վարչությունը) գտնում է, որ նոր համագումար պետք է գումարել միայն ՀՀ ԳԽ կողմից ընտրությունների մասին օրենքի ընդունումից հետո: «Այսպիսով, իմ դիմումը կապված չէ խմբակցության «որոշման» հետ, այլ հետեւանք է կուսակցական պարկեշտության կոպիտ խախտման», ասաց նա:

ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ

«Փարոսը» գործողության մեջ

ԵՐԵՎԱՆ, 9 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Աշխատանքի եւ սոցիալական ապահովության նախարար Աշոտ Եսայանի, Հայ օգնության ֆոնդի տնօրեն Ռոյ Քեչեկյանի եւ ԱՄՆ-ի միջազգային զարգացման գործակալության անդրկովկասյան բյուրոյի տնօրեն Սյուզան Օլդսի ստորագրությամբ վերջերս գործողության մեջ դրվեց նախապես մշակված «Փարոս» համակարգը: Ըստ այս համակարգի, անհատական օգնության ձեւից անցում է կատարվում ընտանեկանի: Իրենց խիստ կարիքավոր համարող ընտանիքները կամավորության սկզբունքով գրանցվում են շրջանային սոցիալական ծառայության կենտրոնում: Այստեղ ընտանիքները դասակարգվում են ըստ կարիքավորության աստիճանի: Դրան համապատասխան կատարվում է օգնության բաշխումը, որը պլանավորվում է ստույգ սկյալների միջոցով: Ստեղծված սոցիալական ծառայության կենտրոնում ճշտվում են նաեւ ընտանիքի կարիքավորների ոլորտային սկյալները եւ կատարվում է ստացվող օգնության ոլորտային բաշխում:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Վաճառում եմ տան կահավորանքով եւ 2 սենյականոց բնակարան Աշտարակի կենտրոնում: Վճարումն արտարժույթով:

Հեռախոս Մոսկվայում 191-19-28

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Դ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (7-8852) 151065
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՅԱՄԼԷՏ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ / 529221
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Ոճը եւ տառատեսակները ՊՕՂՈՍ ՂԱԶԱՐԵԱՆԻ
Apple Macintosh համակարգչային շարվածք «Ազգ» թերթի
Azg armenian daily
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՇՐՋԱՆ ԱԶԳ

ԹԵԺ ԿԵՏ

Դուդաեւը հրաժարական կտա, եթե ճանաչվի Չեչնիայի անկախությունը

ԳՐՈԶՆԻ, 9 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Չեչնիայի նախագահ Ջոխար Դուդաեւը հայտարարեց, թե ինքը պատրաստ է թողնել պետության ղեկավարի պաշտոնը, եթե երաշխիքներ տրվեն, որ համաշխարհային ընկերակցությունը եւ Ռուսաստանը կճանաչեն Չեչնիայի անկախությունը: Ինչպես հայտնի է, օգոստոսի 6-ին Չեչնիայում արյուն հեղվեց.

ընդդիմության ջոկատի եւ նախագահին հավատարիմ զորքերի զինված ընդհարման ժամանակ Թերեք գետի կամրջի վրա զոհվեց չորս մարդ: Օգոստոսի 7-ին Զնամենսկոյե գյուղի շրջանում ընդդիմության ուժերը կանգնեցրին հանրապետության Ավագների խորհրդի ներկայացուցիչներով լի չորս ավտոբուս, երբ նրանք բանակցելու էին գնում Զնամենսկոյե: Ավագների խոսքերի համաձայն, կանգնեցնողները բնավ չեն հարգել ալեւորների կոչումն ու տարիքը: Բախման ընթացքում ավագներից մի քանիսը հրազենից վիրավորվել են: Տուժածներից մեկի խոստովանության համաձայն, ընդդիմադիրները նույնիսկ թույլ չեն տվել վիրակապել տուժածներին եւ ավտոբուսները հետ են ուղարկել Գրոզնի: Չեչնիայի իշխանություններին մտահոգում են նաեւ այն լուրերը, թե զինված ընդդիմության շարքերը համալրվել են ռուսաստանցի 600 զինծառայողներով: Ըստ իշխանությունների տեղեկությունների, նրանք 300-ական մարդուց կազմված երկու ջոկատներով Չեչնիա են թափանցել Ստավրոպոլի երկրամասից: Նրանց տեսնողները նշում են ռուսաստանցիների մեծ հմտությունը, յուրահատուկ «քողարկիչ համազգեստը» եւ սեւ դիմակները: Հանրապետությունում քննարկվում է նաեւ տեղում ցուցադրվող այն տեսաժապավենը, որտեղ պատկերված է Ռուսաստանի հատուկ ծառայության կողմից Գրոզնիի նախագահական պալատի գրավման ծրագիրը: Իսկ Ռուսաստանի նախագահական խորհրդի մի անդամից ստացված ժապավենի համաձայն, այդ «միջոցառումը» հաշվարկվում է երկու ժամ 32 րոպե: Սակայն մամուլի ու լրատվության վարչության ղեկավար Մովլադի Ուդուգովի հաղորդագրության համաձայն, Չեչնիայի իշխանությունները հակված չեն հանրապետությունում բորբոքել հակառուսական տրամադրություններ: Չեչնիայի ներքին գործերի նախարարությունը եւ անվտանգության խորհուրդը բնակչությանը կոչ են արել «պաշտպանել մոտերում ապրող ռուսներին», եւ այդ նպատակով Գրոզնիի ռուսաբնակ շրջաններում ջոկատներ են կազմվել ժողովրդական դրուժինաների նմանությամբ, որոնք վտանգի դեպքում պաշտպանելու են ռուսների բնակարանները: Մինչդեռ, Գրոզնիից ստացված տեղեկությունների համաձայն, իրեն հակադուդաեւյան ընդդիմություն անվանող ուժը իշխանության պայքարի ակնհայտ նշաններ չի դրսեւորում: Մայրաքաղաքում գործում են շուկան եւ փոխադրամիջոցները: Ընդդիմության ղեկավար Ումար Ավտուրխանովին դեռ շաբաթ օրը տեսել են Գրոզնիում: Ռուսլան Լաբազանովը, որն այսօր համարվում է հակադուդաեւյան ընդդիմության ակտիվիստներից մեկը, իսկ դեռ վերջերս ընդդիմության «մտավորական մասը» նրան անվանում էր եղուզակ, այսօր կտրականապես հրաժարվում է հանդես գալ իշխանությունների դեմ: Ուդուգովի խոսքերով, Լաբազանովը հայրենի գյուղում բուժում է իրեն վերքերը եւ մտադիր չէ նորերն ստանալ: Առհասարակ Չեչնիայի ներկա իշխանությունները կպատրաստեն պաշտպանել ժողովրդին, ասում է Մովլադի Ուդուգովը: Չեչնիան պատրաստ է միանգամից զինել 300 հազար մարտիկների:

Միաժամանակ Չեչնիայի պետանվտանգության վարչության ներկայացուցիչները անվտանգության խորհրդի վերջին նիստում հայտնեցին, թե իրենց զինյալների համաձայն, մահափորձ է պատրաստվում նախագահ Ջոխար Դուդաեւի դեմ: Վարչության հաղորդման համաձայն, սպանության կազմակերպիչներն են Ռուսաստանի նախագահի վարչակազմի, հետախուզության, հակահետախուզության ղեկավարներ Սերգեյ Ֆիլատովը, Եվգենի Պրիմակովը, Սերգեյ Ստեպաշինը եւ նախագահին առընթեր փորձագիտական խորհրդի պետ Էմիլ Պաինը: Որոշ ազդեցություն ունեն նաեւ փոխվարչապետ Սերգեյ Շախրայը, նախագահի մամլո քարտուղար Վյաչեսլավ Կոստիկովը եւ այլ բարձրաստիճան անձինք: Չեչնիայի պետանվտանգության վարչության ղեկավարների կարծիքով, հենց այդ մարդիկ են «նախկին ԽՍՀՄ ժողովուրդների արյունահեղության կազմակերպիչները»: Ինչպես հայտարարեց վարչության պետ Սուլթան Գելիսխանովը, վարչությունը «հետեւում է այդ ձեռնարկման հետ կապված բոլոր գործողություններին»:

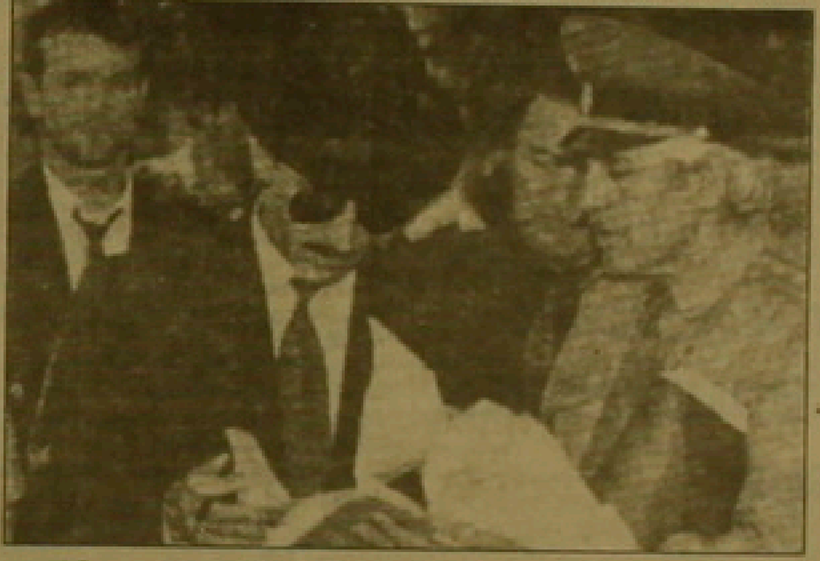

ՍՏՐԱՏԵԳԻԱԿԱՆ ԿԱՊԵՐ

Ուկրաինայի եւ Ադրբեջանի դիրքերը մոտիկ են

Ուկրաինայի արտաքին գործերի նախարար Ա. Զլենկոն պատասխան նամակ է հղել Ադրբեջանի արտաքին գործերի նախարար Հ. Հասանովին, որում արտահայտել է Լեռնային Ղարաբաղում եւ նրա շուրջը չդադարող հակամարտության վերաբերյալ իր անհանգստությունը, ինչպես նաեւ գոհունակություն է հայտնել նախարարին Ղրիմի Հանրապետության իրավիճակի կապակցությամբ մտահոգվելու համար: Ա. Զլենկոն նշել է, որ իրադարձությունների վերլուծությունը եւ Ադրբեջանի սկզբունքային մոտեցումը վերոհիշյալ խնդրին մոտ են ուկրաինական կողմի գնահատականներին ու դիրքորոշմանը: Այնուհետեւ նամակում ասվում է, որ Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության վերաբերյալ Ուկրաինայի դիրքորոշումը, որը բազմիցս արտահայտվել է, այդ թվում եւ ԱՊՀ շրջանակներում, սկզբունքորեն մնում է անփոփոխ: Շարունակվող հակամարտության խաղաղ եւ արդարացի կարգավորումը կարող է ձեռք բերվել միայն բանակցությունների ճանապարհով: Ուկրաինան աջակցում է Լեռնային Ղարաբաղի շուրջ ԵԱՀԽ Մինսկի խորհրդաժողովի ջանքերը եւ պատրաստ է անհրաժեշտ աջակցություն ցուցաբերել նրա աշխատանքներին: Ադրբեջանական Հանրապետության տարածքային ամբողջականության, անկախության եւ ինքնավարության անվերապահ հարգանքը էական դեր է կատարում Անդրկովկասի տարածաշրջանի խաղաղության հաստատման, կայունության եւ համագործակցության համար: Այս կապակցությամբ չի կարելի դրականորեն չնշել 1994 թվականի ապրիլի 15-ին Մոսկվայում ընդունված ԱՊՀ մասնակից-պետությունների ինքնավարության պաշտպանման, տարածքային ամբողջականության եւ սահմանների անձեռնմխելիության մասին հռչակագիրը, որը ստորագրել են նաեւ Ադրբեջանի եւ Ուկրաինայի ղեկավարները: Ա. Զլենկոն սկզբունքային աջակցություն է ցուցաբերել երկու երկրների արտաքին գործերի նախարարների միջեւ խաղաղական խորհրդակցություններ անցկացնելու նպատակահարմարության մասին Հ. Հասանովի առաջարկությանը: ՆՏ

■ *Կիրգիզ իրավապաշտպանները կշտամբեն Չինաստանի դեսպանատանը: Կիրգիզիայի իրավապաշտպանության շարժման ղեկավարությունը պաշտոնապես հայտարարեց, որ մտադիր է Չինաստանի դեսպանատանը շրջափակել [illegible] տարեկից օր: Ակտիվիստները բողոք են հայտնում Չինաստանի Լոբ Նոր զինափորձարանում անցկացվող միջուկային փորձարկումների դեմ, որոնց հետեւանքները բացասաբար են անդրադառնում Կիրգիզիայի բնության եւ բնակիչների առողջության վրա:* [illegible]

ԱԴՐԲԵՋԱՆ

Բաքու. Ահաբեկիչները ներսից են

Բաքվի ռադիոյի հաղորդման համաձայն, Ադրբեջանի ազգային անվտանգության նախարարությունը վերջերս ակտիվ գործունեություն է ծավալել հանրապետության տարածքում օտարերկրյա ահաբեկիչներին բացահայտելու ուղղությամբ: Այդ գերատեսչության ղեկավար Նարիման Իմրանովը տեղեկացրել է, թե վերջին օրերին նախարարության օպերատիվ աշխատակիցները ձերբակալել են երկու ահաբեկիչների, որոնք պատրաստվում էին մի շարք պայթյուններ կազմակերպել Բաքվի երկաթուղային կայարանում: Ահաբեկիչներից առգրավվել է 13 կգ պայթուցիկ նյութ: Հիշեցնենք, որ ավելի վաղ Ադրբեջանի զանգվածային լրատվության միջոցները բազմիցս այն կարծիքն էին հայտնել, թե Բաքվի մետրոյում տեղի ունեցած պայթյունները հայ ահաբեկիչների ձեռքի գործն են: Մինչդեռ այն հանգամանքը, որ վերոհիշյալ երկու ահաբեկիչների ազգության մասին ոչինչ չի ասվում, ցույց է տալիս, որ տվյալ դեպքում հայ ահաբեկիչները ոչ մի կապ չունեն:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ալիեւն ընդունեց իրեա խմբագիրներին

ԲԱՔՈՒ, 8 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՍՆԱՐԿ: Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւն ընդունեց Իսրայելի զանգվածային լրատվության մի շարք միջոցների ներկայացուցիչների: Նրանց մեջ էին Իսրայելի հանրային հեռուստատեսության տնօրենն ու փոխտնօրենը, «Սոխնուտ» կազմակերպության մոսկովյան ներկայացուցչության ղեկավարը, «Ալ Համիշմար», «Այթիկ», «Խաձոոդիա», «Մաարիվ» թերթերի գլխավոր խմբագիրները: Զրույցի ընթացքում Հեյդար Ալիեւը նշեց, որ Ադրբեջանն ուզում է ընդլայնել փոխհարաբերությունները Իսրայելի հետ: «Ելնելով դրանից, ես ընդունեցի այդ երկիր այցելելու Իսրայելի նախագահի պրն. Վայցմանի հրավերը», ասաց նա:

Վրաստանում ՆԳՆ մարմիններից հեռացվեց երկու ոստիկան

ԹԲԻԼԻՍԻ, 8 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Վրաստանի ՆԳ նախարարի հրամանով երկու ոստիկան հեռացվեց «Օստանկինոյի» «Նորություններ» ծրագրի թղթակից Գեորգի Ռոստիաշվիլուն ծեծելու համար: Խիստ նկատողություն հայտարարվեց ոստիկանության Սաբուրթալոյի շրջբաժնի պետին եւ Թբիլիսիի ոստիկանության գլխավոր վարչության հատուկ ստորաբաժանման հրամանատարին: Վերջերս Վրաստանի իրավապահ մարմինների ընդհանուր առմամբ 128 աշխատակիցներ դատական պատասխանատվության են կանչվել տարբեր հանցանքների համար, ՆԳ մարմինների մոտ 600 աշխատակիցներ դատված են եղել, շատ են քծանքները:

ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ

Խորհրդակցական հանդիպումներ Մեչերինոյում

Մոսկվայում Ադրբեջանի դեսպանատան աղբյուրներից հայտնի է դարձել, որ մերձմոսկովյան «Մեչերինո» հանգստյան տանը Ադրբեջանի եւ Հայաստանի արտաքին քաղաքական գերատեսչությունների պատվիրակությունների միջեւ խորհրդակցություններ են տեղի ունենում:

Բանակցություններում միջնորդի դեր է կատարում Ռուսաստանի հատուկ ներկայացուցիչ Վլադիմիր Կազիմիրովը: Ռուսաստանի ղեկավարությունը հույս ունի, որ խորհրդակցությունների ներկայիս փուլում հայ-ադրբեջանական հակամարտության քաղաքական կարգավորման վերաբերյալ համապարփակ համաձայնագիր կպատրաստվի: Այն դեպքում, եթե ներկա բանակցությունների ընթացքում հակամարտող կողմերից յուրաքանչյուրը համաձայնվի գնալ բանական փոխզիջման, ապա իրական նախադրյալներ կստեղծվեն բարձր մակարդակում եռակողմ հանդիպում նախապատրաստելու համար, որի մասին արդեն երկար ամիսներ խոսում են դիվանագիտական շրջանակներում: Խոսքը Ռուսաստանի նախագահ Բ. Ելցինի միջնորդությամբ Ադրբեջանի եւ Հայաստանի նախագահներ Հ. Ալիեւի եւ Լ. Տեր-Պետրոսյանի հանդիպման մասին է: Ռուսաստանի արեւմտյան գործընկերները ուշադիր հետեւում են հայ-ադրբեջանական հակամարտության կարգավորման գործում Մոսկվայի միջնորդարար ջանքերին: Անցած շաբաթ պաշտոնական Վաշինգտոնը հավանություն է տվել Ռուսաստանի միջնորդությամբ վերջերս ձեռք բերված հրադադարին, որը ստորագրվել է հուլիսի 27-ին, Ադրբեջանի, Հայաստանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի ռազմական գերատեսչությունների կողմից: Բաքվում ԱՄՆ-ի դեսպանատունը տարածել է ԱՄՆ պետդեպարտամենտի ներկայացուցիչ Դեւիդ Ջոնսոնի հայտարարությունը, որով կոչ է արվում ԵԱՀԽ Մինսկի խմբի եւ ՌԴ-ի միջնորդությամբ շարունակել հակամարտող կողմերի միջեւ երկխոսությունը: ՆՏ

ՕՏԱՐ ՄԱՄՈՒԼ

«Քրիսչըն Սայընս Մոնիթոր». Հաիթիի դիմաց՝ Կովկաս

Քլինթոնը Տեր-Պետրոսյանին կմատնանշի Մոսկվայի ճնշումը Երեւանի վրա

Ամերիկյան «Քրիսչըն Սայընս Մոնիթոր» թերթը օգոստոսի 5-ին մի հոդված է տպագրել, որ անդրադառնում է Կովկասի, մասնավորապես հայ-ադրբեջանական հակամարտությանը: Դեպի Հաիթի ռազմական բաց ուղի ստանալու դիմաց Ռուսաստանին Սպիտակ տան վճարած գնի մասին քիչ է խոսվել, գրում է թերթը: Վաշինգտոնն այդ իրավունքը ստացավ Մոսկվային Վրաստանում «խաղաղարար» մանդատ տալուց հետո: Քլինթոնի վարչակազմի առաջարկությունն ակնարկում է Մոսկվայի դիվանագիտական խաղը նախկին Խորհրդային Միության տարածքի վերահսկման եւ գրավման նպատակով: Վրաստանում խաղաղարար զորքերը նպաստեցին ճգնաժամին եւ հետագայում այնտեղ ուղարկվեցին այդ խնդիրը լուծելու համար:

Հարցը հետեւյալն է, շարունակում է թերթը: Սպիտակ տունը Մոսկվային թույլ կտա՞ արդյոք կայսերական խաղ խաղալ, հանուն խաղաղության կլանելով ազատ եւ ինքնիշխան պետություններին:

Դրանց մի մասի վերահսկողությունը շուտով կարող է իրագործվել: Հանդիպման վայրը Ադրբեջանն է: Ռուսաստանը փորձում է խաղաղարար զորքեր ուղարկել Լեռնային Ղարաբաղ: Ադրբեջանը Գորբաչովի օրոք միակ պետությունն էր, որ բանակցում էր խորհրդային զորքերի լրիվ դուրսբերման շուրջը: Պետք է խոստովանել, որ ադրբեջանցիները չեն ուզում այդ [illegible] կրկնությունը: Սակայն Մոսկվան ուզում է այնտեղ [illegible] հենակետ ստեղծել: Նա ուրախ կլիներ, երբ շահույթ ստանար Ադրբեջանի նավթի հանքավայրերից եւ վերահսկողություն իրականացներ սահմանակից Իրանի, Թուրքիայի, Հայաստանի եւ Վրաստանի նկատմամբ: Ռուսները կարող են առանձնացնել Կովկասը եւ այնտեղ ուղարկել խաղաղարարներ:

Խնդիրը բարդ է, գրում է թերթը: Դրա լուծման բանալին ներառում է Լեռնային Ղարաբաղի խնդրի կարգավորումը: Հայերի անջատական հաջող պայքարը մեկ միլիոն ադրբեջանցիների ստիպեց թողնել իրենց տները եւ պատսպարվել լեփ-լեցուն աղտոտ ճամբարներում:

Ադրբեջանցիները Երեւանի նկատմամբ իրականացնում են էներգետիկ դաժան արգելք: Նախագահ Քլինթոնը Հայաստանի նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հետ Վաշինգտոնում կընդգծի, որ մարտերի շարունակման եւ հաշտության պայմանագիր չիրագործվելու դեպքում Մոսկվան պարզապես կշարունակի ճնշումը Երեւանի վրա:

Պարոն Քլինթոնը պետք է վերանայի Մոսկվայի հանդեպ վարվող քաղաքականությունը: Լեռնային Ղարաբաղին վերաբերող ռուսական ծրագիրը փորձերից միայն մեկն է: Մինսկի խմբի լուրջ ծրագիրը վերահսկում են Միացյալ Նահանգները, Գերմանիան եւ Ֆրանսիան: Ծրագրի համաձայն, հայերը Ղարաբաղում ինքնավարություն կստանան այնտեղից զորքերի դուրսբերման դիմաց: Բայց հայկական զորքերը կթողնե՞ն արդյոք Լեռնային Ղարաբաղը: Քլինթոնը եւ Միացյալ Նահանգները Մինսկի խմբում կկարողանային շատ բան անել երկու ինքնիշխան պետություններին աջակցելու համար: Բայց քանի դեռ Սպիտակ տունը բարեկամական հարաբերություններ ունի Մոսկվայի հետ, դա անհնար է անել: ՆՏ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Նախագահի խոսքը խոսք է, մինչեւ ե՞րբ...

- Կովկ են իմ դպրոցի հետ: Ղարաբաղը մտավ Ռուսաստանի կազմի մեջ: Իսկ այսօր, դպրոցում է, մենք խաղում ենք: Այսօր դուք տեղ ցանկալի ժառանգորդն եք, այդ թվում նաեւ Ալեքսանդր Առաջինի, որի անունից կ նրա հրոտակները ստորագրեցին Գյուլիստանի դաշնագիրը, եկել եք Ղարաբաղ, որոնց օտար երկիր, որը մեր ժողովուրդների՝ դահճի կամքով անցել է այն ժամանակ գոյություն չունեցող Ադրբեջան պետությանը: Համոզված ենք, որ այս խոսակցությունը հնարավոր չէ աղյուսակայնացնել ու կառուցողականորեն շարունակել, քանի որ մեր առաջ դժվար խնդիրներ են դրված, եւ դուք գալու եք օգնելու խաղաղության հետ: Դրա համար կխնդրեի առայժմ լռել մի խիստ գործնական հարց: Մինչ մենք այստեղ զրուցում ենք, այդ նույն Գյուլիստան-Շահումյանի շրջանում գնդակոծվում են հայկական բնակավայրերը: Հենց այսօր եւ մեր այս զրույցի ժամանակ միծ երկաթ կին հանճինքն ... գնդակոծվել են Կարաչինար, Վերիշեն գյուղերը: Այստեղ ձեզ հետ են պաշտպանության նախարարի տեղակալ Գրադիլիլիգյանի անձնակազմի մեծ մասը ազգությամբ ադրբեջանցիներ էին: Ազերիները անդադրում գնդակոծում էին հայկական բնակավայրերը եւ դրանց առած եւ հողին անտառ գրավված Էրքեջ, Բուզլուխ եւ Մանաշեն գյուղերի, ավելի ճիշտ, այդ գյուղերը շրջապատող բարձունքներից: Կամ պետք է գրավեինք այդ բարձունքները, կամ հաշտվեինք դրության հետ: Օգտվելով դրանից, երբ բանակը չէր խառնվում ընդհարմանը, Շահումյանի ինքնապաշտպանության հայկական ուժերը գոհեցին տեղական աշխատ երեք գյուղերի բարձունքների վրա եւ ազատագրեցին դրանք:

Օպերացիան ղեկավարում էր Շահեն Մեղրյանը, որի մասին արդեն մինչ այդ ժողովուրդը առասպելներ էր պատմում: Ամենասկսյալցի ձեռով վարվեցին Շահումյանի շրջանում, որը Ադրբեջանի Գերագույն խորհուրդը լուծարել էր: Ժողովուրդը ինքնապաշտպանական ուժերի ջոկատի հրամանատար ընտրեց շրջխորհրդի նախագահին: Շահենի հեղինակությունը բարձրացավ հատկապես Բուզլուխ, Էրքեջ եւ Մանաշեն գյուղերի ազատագրումից հետո:

Այդ գյուղերի ազատագրումից մի քանի օր հետո նորից Հայաստան ժաայն, որ սկզբում գյուղ էին խուժել խորհրդային բանակի զինվորները, որոնց հետեւից վախվխելով եկել էին օմոնականներն ու դիակապտուսները, նայելով այս ու այն կողմ, վախենալով կրակոցներից, որ անվերջ լսվում էին ուրեւ անկյունից:

Զառամած ծերունի աչքերը կարմրած էին: Նա պատմում էր ողջ մասին: Արտասվում էր, բայց արդեն առանց արցունքի: Քիչ հետո նա, ասես սթափվեց ու կամաց ասաց.

- Լավ չի ասացվում: Լսողիս հյուր է եկել հեռվից, եւ դուք ուզում եք տան չտեսնել:

Ներս հրավիրեց, մենք հետեւեցինք նրան: Պատշգամբը դատարկ էր, աթոռակները ջարդված, սնդուկները դատարկ: Դռանից մեկի անկյունում մի թախտ էր դրված, վրան գցված շինել: Կողքին սեղանիկ: Վրան մի քանի ընկույզ ու խնձորներ: Ծերունին առաջարկեց փորձել խնձորը, մենք հրաժարվեցինք:

Եւ այնուամենայնիվ, երբ անցնում էինք խնձորենու կողքով, նա պոկեց մի մի խնձոր տալու ու այդ ընթացքում ասաց.

- Երբ ազերիները խուժեցին Լեսեղ, ծառերը ծաղկած էին: Ու ես դեռ էն ժամանակ մտածեցի, որ Աստ-

Էջեր ղարաբաղյան իրադարձությունների եւ խոհերի գրքից

Ղարաբաղ հողի վերքերն անցնում են իմ սրտի միջով

ԶՈՐԻ ԲԱԼԱՅԱՆ

չովն ու ներքին գործերի նախարար Բարաննիկովը: Համաձայնարվեմ նրանց՝ կամ խմեմ բաժակ, կամ խմենք ենթակայացությունների ուղարկեն շրջան:

- Ես անմիջապես կկարգադրեմ: Իսկ մեր խոսակցությանը մենք դեռ կանդրադառնանք:

- Առայժմ խնդրում եմ կարգադրել Շահումյանի հարցը: Շուտով կսկսվի միտինգը, եւ անհնար կլինի ձեզ մտնել:

- Անհապաղ կկարգադրեմ:

Երբ Ստեփանակերտի խոսուղեւ պատմական հրապարակում, որտեղ այսօրվա սարեգիրների կոչով ի հայս եկած խոսափան դեմոկրատիայի առաջին ծիլերն ու առաջին ընձյուղները, Ելցինը եկավ էր ունենում մի ժողովրդի առաջ, որ հատամյա շրջափակում ու տառապանք էր տարել, Շահումյանն մեկնեց ռազմական, սանձեցու ԽՍՀՄ ներքին գործերի նախարարության գլխավոր հրամանատարի տեղակալին եւ ամենահասարակների մի ջոկատ:

Ելցինը կատարեց իր խոստումը:

Միայն թե ոչինչ չփոխվեց: Հաջորդ օրը շարունակվեց Կարաչինարի, Վերիշենի, Շահումյանի, Հայ Բուզլուխի գնդակոծությունը: Եւ ամենուրեք զոհեր կային: Զոհեր նաեւ այն ժամերին, երբ Ելցինն ու Նազարբաեւը շահագրգիռ կողմերի համաձայնած կազմակերպեցին Ժելեզնովոդսկյան: Կարեւոր կնքված փաստի խաղաղության է այնպես էին դաշտում Բաժնում: Բնակչություններր բանակցություններ, գնդակոծումներ գնդակոծումներ:

Համոզմունքի ասպարությամբ պետք է ասել, որ հայերն էլ, ի վերջո կտեկով միջազգային հանրության կողմից օգնության սանձանը հույսը, ուրեւ գին կատարված փաստի խաղաղությանը պատասխանել նույն ձեւով՝ կատարված փաստի գործուն խաղաղությամբ:

մանեց լեռի Քոկսը: Այս անգամ նրա հետ, հեռուստալրագրողներից բացի, եկել էր Միջազգային քրիստոնեական համերաշխության համաշխարհային կազմակերպության ղեկավարներից մեկը՝ Ջոն Այբները: Որոշեցինք նախ այցելել Շահումյանի շրջան եւ այնտեղից հաջորդ օրը գնալ Ստեփանակերտ:

Շահենը Քոկսի խմբին տարավ Բուզլուխ սարալանջին փռված հայկական հինավուրց մի գյուղ: Տները ավերված, հրկիզված, կողոպտված: Մենք լուռ քայլում էինք գյուղի ամայացած խորդուբորդ փողոցներով, ու ես ինքս իմ մեջ մտածում էի, որ եթե հայերն արած լինեին այս ամենը, ապա ամբողջ աշխարհը ծառս կլիներ մեր դեմ: Ո՜վ, ով, բայց թուրքերն ու ազերիները աղմուկ կբարձրացնեին ամբողջ աշխարհով մեկ: Բայց ահա այդ նույն աշխարհը լուռ է քարի պես: Միայն եզակի մարդիկ կան (ինչպես Քոկսը, Նույկինը, Գայյարը, Բուրկովան եւ այլք), որ բացառության կարգով հաստատում են դա:

Կամաց-կամաց բարձրացանք գերեզմանոց: Աչքերիս չէի կարողանում հավատալ: Գերեզմանները կողոպտված էին, տարել էին մարմարե քարեր, սալաքարեր: Այն, ինչ հնարավոր չէր եղել տանել, ջարդել էին ծանր մուրճով:

Գերեզմանոցի ծայրին մեզ ցույց տվին թարմ խանգված մի գերեզման: Պատմեցին, որ ազերիները փորել են գերեզմանը, հանել նախորդ օրը սպանված փարոսեւուկյա Էդուարդ Հարությունյանին, հանել հագուստը եւ ականով դուրս քաշել ոսկե ատամները:

Քոկսը հեռուստալրագրողին խնդրեց ոչ միայն գերեզմանը նկարել, այլեւ այդ պատմությունը գրի առնել ժապավենի վրա:

Լուռ իջնում էինք գյուղ: Մի տան դռան առաջ, բոբի վրա մի ծերունի էր նստած, բամբակած բաճկոնը հագին: Մեզ ասացին, որ դա Էդուարդ Հարությունյանի հայրն է, որդուն հինգամյա Եռանդը Հարությունյանը: Քեռալյանի խնդրեց մեզ ողջել գոց սանտարերին մի քիչ նստել ծերունու մոտ:

Զրույցի ընթացքում, ծերունին էր վախից դատերվ գյուղի ամայխր պատմությունը: Նրան ճանապարհին նրան ամենից շատ ցավեցրել էր վածը թույլ չի տա բարբառոններին փորձել մրցի համար: Էդգես էլ դուրս եկավ:

Ռուսաստանը մեղք ունի իր հին բարեկամների հանդեպ

Միտինգին շատերը խոսք ունեցան: Ես էլ խոսեցի: Ոտանավորով ընդունեցին Բարկովային: Բայց հիմա ուզում եմ մեջբերել Անդրեյ Նույկինի ռուս մտավորականների «Ղարաբաղ» կոմիտեի համախմբագրային խոսքը: Թեեւ եթե նրանից մեջբերում եմ անում, ապա հարկավոր կլինի հիշել նաեւ մի քանի ուրիշ կրիտիկայանների, եւ ոչ միայն կրիտիկաների:

«Գյուլիստանի պայմանագրով 1813 թվականին Լեռնային Ղարաբաղը, որը Պարսկաստանի դեմ պատերազմի ժամանակ Ռուսաստանի կողմն էր, դարձավ ռուսական տարածք: Այսօրվա ռուսական կառավարությունը պարտավոր է կամ հայտարարել, որ ինքը իրավաժառանգը չի հանդիսանում այդ մասում, կամ հայտարարել իր վերաբերմունքը Ղարաբաղի նկատմամբ, ոտելս իր պրոտեկտորատի», Վլադիմիր Դաշկեւիչ:

«Հարց է ծագում, երե ռուս ժողովուրդը թույլ տա Ղարաբաղի ժողովրդի ոչնչացումը, կարո՞ղ է երբեւէ բուռ ... պարծել այդ ամոթանքը: Դժվար է հավատալ, որ Աստված արժանին չի հատուցի տանջողներին», Կիրիլ Ալեքսեեւային:

«Քանի որ Ռուսաստանն այսօր պաշտոնապես ճանաչել է Հայաստանի անկախ հանրապետությունը, ապա նրա հաջորդ քայլը պետք է լինի Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության անկախության ճանաչումը եւ պաշտպանությունը ապահովել նրա ինքնիշխանությունը», Վալենտին Օսկոցկի:

«Նույնիսկ մոլագար Սատանին աստնված չի անցել տանկերի տակ ճզմել հրանոթներով խեղդվող իր համար տեղական ժողովրդի կանանց, երեխաներին, ծերերին, սակայն գիտեմ թատրոնի ... սր», Ինեսա Բուրկովա:

Չգիտեմ ինչու, բայց երբ ես շփվում եմ կրիտիկականների հետ, եւ հատկապես Նույկինի ամուսնինների հետ, ապա հիշում եմ կամ Մագդա Հեյմանին կամ Սերգեյ Գալոյանին:

Շարունակելի

Ասված թույլ չի տա բարբառոններին փորձել մրցի համար

Սեպտեմբերին եւ հոկտեմբերին բա... գործողությունում չէր մասնակ... Եւ եւ նման հաս... պետք է, հատկապես 23-ից

Սխալը՝ 21, 25, 28 մայիս, 1, 4, 8, 11, 15, 29 հունիս, 2, 7, 13, 16, 20, 23, 27, 30 հուլիս, 4, 6 օգոստոս

ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅԱՆ ՓՈՐՁ

Փխրուն խաղաղությունն ու ոմանց «գայլային» ախորժակը

1994 թվականի հուլիսի 27-ին Հայաստանի եւ Ադրբեջանի ռազմական գերատեսչությունները եւ Լեռնային Ղարաբաղի ինքնապաշտպանական բանակի հրամանատարն ստորագրեցին համաձայնագիր, որով կողմերը պարտավորվեցին դեռեւս մայիս ամսից հակամարտության գոտում հաստատված հրադադարը պահպանել մինչեւ օգոստոս ամսվա վերջը: Ձեռք բերված համաձայնությանը զուգընթաց Ռուսաստանի Դաշնության միջնորդությամբ ընթանում են հայ-ադրբեջանական բանակցություններ, որոնց արդյունքում էլ պիտի մշակվի խաղաղական մեծ համաձայնագիրը: Ինչ խոսք, այն կլինի լուրջ քայլ դիմակայության գոտում կայուն խաղաղության հաստատման ճանապարհին:

Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւի այն ողջումը, թե զինադադարում հատկապես շահագրգռված է հայկական կողմը, քանի որ վերջին շրջանի նրա ռազմական ծրագրերը չիրագործվեցին, անտրամաբանական է, քանի որ 1993-ի դեկտեմբերից մինչեւ 1994-ի մայիսը Ադրբեջանի կողմից ձեռնարկված խոշորածավալ հարձակումը փաստորեն տապալվեց, եւ ադրբեջանական բանակի կրած մարդկային ու նյութական կորուստներն էլ հենց ստիպեցին վերջինիս, առանձին քաղաքումներից հետո, համաձայնել հրադադարին:

Չնայած կրակի դադարեցման վերաբերյալ ձեռք բերված համաձայնագրին, Ադրբեջանը շարունակում է պարբերաբար խախտել այն, սադրում է հայ-ադրբեջանական բախումներ Հայաստանի հյուսիսում եւ հյուսիս-արեւելքում, առանձին օրերին նաեւ Նախիջեւանին սահմանակից շրջաններում: Սա հիմք է տալիս կասկածելու Ադրբեջանի՝ տարածաշրջանում իրական խաղաղություն հաստատելու ջանքերին: Այնուամենայնիվ, Ռուսաստանի Դաշնության ծավալած ակտիվ միջնորդական առաքելությունը, հակամարտող կողմերի՝ խաղաղության հասնելու ձգտումը հույսեր է ներշնչում, որ տարածաշրջանում ի վերջո կարող է վերջ տրվել 6 տարի շարունակվող պատերազմին:

Երկարաժամկետ խաղաղության հասնելու անհրաժեշտ նախապայմանը ռազմական գործողությունները կանխարգելող մեխանիզմների ստեղծումն է եւ հրադադարի ամրացումը: Հրադադար, որը շարունակում է մնալ փխրուն ու անկայուն:

Առհասարակ Ադրբեջանը, պարտություն կրելով ռազմաճակատներում, այնուամենայնիվ կարողացել է նախընթաց բոլոր բանակցություններում կողմիս առած, պնդերեսությամբ տրամադրություն ստեղծել, թե ինքը պատրաստ է քննարկել Լեռնային Ղարաբաղի հարցը հայկական ուժերի կողմից ադրբեջանական տարածքները (Քելբաջար, Աղդամ, Ֆիզուլի, Ջեբրայիլ, Կուբաթլի, Զանգելան) ազատելու պայմանով: Այսօր էլ, երբ Մոսկվայում ընթանում են հայ-ադրբեջանական բանակցություններ խաղաղական մեծ համաձայնագրի նախապատրաստման ուղղությամբ, Ադրբեջանն առաջ է քաշում այսման տարվա պայմանի տրամաբանությանն անհարիր պահանջներ, այն է՝ դուրս բերել զինված ուժերը Լաչինի եւ Շուշվա շրջաններից: Ադրբեջանական կողմը հույս ունի, ըստ երեւույթին, նախորդների նման այս դեպքում եւս հասնել իր պահանջի բավարարմանը՝ առանց հաշվի առնելու ներկա իրողությունները: Մերժման դեպքում Ադրբեջանը, դաստելով նախորդ բանակցությունների փորձից, կհրաժարվի երկխոսությունից՝ ձախողելով շրջանում խաղաղության հաստատման թուլասանելի ծրագիրը:

Հայաստանը եւ Լեռնային Ղարաբաղը պետք է զգուշություն հանդես բերեն Ադրբեջանի վերջին պահանջների հանդեպ, իսկ հայրենական դիվանագիտության ջանքերը պետք է ուղղված լինեն ադրբեջանական կողմի «գայլային ախորժակի» չափավորմանը: Հարեւան հանրապետությունը զուտ քարոզչական նպատակով ջանում է նսեմացնել հայ ժողովրդի լավագույն զավակների կյանքի գնով ձեռք բերված հաջողությունները: Կապված Լաչինի միջանցքից եւ Շուշիից հայկական ուժերը դուրս բերելու պահանջի հետ՝ առավել ցինիկորեն է հնչում արտաքին քաղաքականության հարցերով Ադրբեջանի նախագահի խորհրդական Վաֆա Գուլուզադեի հայտարարությունը, թե՝ «սրտափ դատող հայերի համար այս երկու շրջանների ազատագրման անհրաժեշտությունը պետք է անվիճելի լինի»: Ադրբեջանի պահանջատեր ցանկությունը մի կողմից Լաչինի, մյուս կողմից Շուշիի հանդեպ ակնհայտորեն ցույց է տալիս հարեւան հանրապետության հեռահար նպատակները: Հատկապես Շուշիի շրջանի նկատմամբ պահանջը պատահական չէ: Դա բխեցվում է այն հանգամանքից, որ նախկին ԼՂԻՄ-ի տարածքում բնակվող ադրբեջանցիների ճնշող մեծամասնությունը կենտրոնացած էր հենց այդ շրջանում եւ, բացի այդ, Շուշիի շրջանն ունի ռազմավարական մեծ նշանակություն, քանի որ ընկած է Լեռնային Ղարաբաղի եւ Հայաստանի հանրապետությունների միջեւ: Վերցնել Շուշիի շրջանը, նշանակում է սեպ խրել Արցախի եւ Հայաստանի միջեւ: Այս վերջին հանգամանքն, ինչ խոսք, չի կարող վրիպել ադրբեջանական կողմի ուշադրությունից, որն էլ կփորձի սպասվող խաղաղական մեծ համաձայնագրի մի շարք կետերի վրա հենվելով ապահովել փախստականների վերադարձը բնակության նախկին վայրեր, ադրբեջանցիներով վերաբնակեցնել Շուշին եւ դրանով վերահսկողություն սահմանել ինչպես Լաչինի միջանցքի, այնպես էլ Հայաստանը Ղարաբաղին կապող տարածքի նկատմամբ: Ադրբեջանի ներկայիս կառավարողները հավանաբար կարոտով են հիշում այն ժամանակները, երբ ռազմական գործողություններն ընթանում էին Լեռնային Ղարաբաղի ներսում՝ հենակետ ունենալով Շուշին եւ մերձակա ադրբեջանաբնակ գյուղերը, որը հնարավորություն էր տալիս մի կողմից՝ տրոհել, «ներսից պայթեցնել» Ղարաբաղը, մյուս կողմից էլ գրավել մեծ տարածք՝ դյուրացնել այսօր արդեն լռեցված հարեւան շրջաններից Ղարաբաղ ներխուժելու փորձերը: Շուշիի եւ Լաչինի շրջաններն ազատելու մասին Ադրբեջանի պահանջը վկայում է երբ ոչ այսօր, ապա հետագայում Լեռնային Ղարաբաղը հայաթափելու մեսակյան ցանկությունը: Ուստի նույն այդ Գուլուզադեի հայտարարությունը, թե ոչ ոք չի պատրաստվում հայկական բնակչությանը դուրս քշել Ղարաբաղից, կասկածելի է: Կքշեին, եթե դրա դույզն ինչ հնարավորությունն ունենային, եւ կքշեն հետագայում էլ, եթե ստեղծվի նման հնարավորություն:

[illegible]
ուսանող

«ԵՎԱ»

ուսումնական կենտրոնը հրավիրում է Ձեզ սովորելու 1-3 ամսյա դասընթացներում հեռեւյալ մասնագիտությունների գծով. օպերատորական գործ, ծրագրային փաթեթների եւ ծրագրավորման լեզուների ուսուցում IBM PC համակարգիչների վրա, անգլերեն լեզու սկսնակների համար, Communicative course in English, Learning American English, The Cambrige English course (2 ցիկլով), ամերիկյան ուսումնական հաստատություններ ընդունվողների համար TOETL, բանկային գործ, հաշվապահություն եւ համակարգիչների կիրառումը հաշվապահության մեջ, կոսմետիկա եւ էսթետիկա, մերսում (մասաժ):

Դասընթացներն ավարտողներին տրվում են վկայականներ (սերտիֆիկատ) հայերեն, ռուսերեն, անգլերեն լեզուներով: Մենք երաշխավորում ենք ոչ միայն ուսուցման բարձր մակարդակ, այլեւ համապատասխան դասավանդողներ խաղաղ կենտրոնում:

Ընդունում ենք ամեն օր, բացի շաբաթ եւ կիրակի օրերից, ժամը 11-ից 16-ը: Հասցեն՝ Մաշտոց 4 (Մատենադարանի տուն-թանգարանի դիմաց), հեռախոս 58-21-22

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ **միջազգային**

Դաշնակիցների և վարչակազմի վենի ղեկավար տեղաբաշխ... մի վերաբերող այն դեկրետն էր, որը փորձում էր վերջ դնել ամբաստանյալների նախնական երկարատև կալանքին: Բայց դեկրետի երեք հոդվածներ հակասական քայլեր առաջացրին: Դժգոհության առարկա առաջին հոդվածի համաձայն, դատավորները չեն կարող նախնական կալանք կիրառել հանրային վարչակազմի նկատմամբ հանցանքներ գործողների, այդ թվում կաշառակերների և հարկեր չվճարողների նկատմամբ: Այս հոդվածն ասես անմիջականորեն պաշտպանելու համար: Դրանից հետո Բեռլուսկոնին և Մարոնին հերթով ասպարեզ իջան հրաժարական տալ: Հուլիսի 19-ին Բեռլուսկոնին ուզում էր հայտարարել իր հրաժարականի և կառավարական ճգնաժամի մասին, բայց նույն օրը երեկոյան նա դեկրետը չեղյալ հայտարարեց, այն փոխարինելով փոփոխված օրինագծով: Միլվիո Բեռլուսկոնին զիջեց բոլոր կետերում: Այդ նահանջը զարմանալի թվաց, հանի որ նա մի հանի շաբաթ առաջ չէր բանեցել, որ ձգտում է վարչաձևակերպ ... անցկացնել կառավարական Բեռլուսկոնիին սպասում էին նոր փորձություններ: Հուլիսի 27-ին նախնական կալանքի ենթարկվեց նրա եղբայր Պաոլոն, որը պատասխանատու է Միլվիոյի «Ֆինինվեստ» ընկերության անշարժ գույքի համար և մեղադրվում է հարկերից խուսափելու նպատակով ֆինանսական գեներալների պաշտոնյաներին կաշառելու մեջ: Պաոլոյի կալանքը Միլվիո Բեռլուսկոնիի դեմ մեղադրանքների մի նոր հոսք ստեղծեց:

«Ֆինինվեստի» հարկային խորհրդատուներից մեկի մեղադրման հա-

ԻՏԱԼԻԱ

Միլվիո Բեռլուսկոնիի խայտառակ նահանջը

Իտալիայում «Մաքուր ձեռքեր» գործողության շնորհիվ նշանավոր դարձած դատավոր Անտոնիո դի Պիետրոն հուլիսի 14-ի երեկոյան եկավ ռեսթորանի հեռուստատեսությամբ: Նա հայտարարեց, թե գործողության մասնակից միլանցի դատավորները դիմել են հրաժարականի խնդրանքով, քանի որ նախորդ օրը կառավարության հրապարակած դեկրետն իրենց թույլ չի տալիս ավարտել հետաքննությունները: «Երբ համաձայնիները հավասար չեն օրենքի առջև, շատ դժվար է պարտականությունները կատարել, առանց անարդարության զգացում ունենալու», ասաց դի Պիետրոն: Հաջորդ օրը վարչապետ Միլվիո Բեռլուսկոնին փորձեց արդարանալ, դատավորներին մեղադրելով այն բանում, թե նրանք ուզում են անհարկի տեղ գրավել բերբերի առաջին էջերում: Իսկ կառավարության խոսնակն ավելացրեց. «Նրանք կարող են հեռանալ: Վարչակազմը հերոսների կարիք չունի»:

ռեն առնչվում է «Մաքուր ձեռքեր» գործողությամբ բացահայտված նախկին հաղթանակ գործիչներին: Երկրորդ վիճելի հոդվածն այն է, որ ծանոթյն այլևս խրախուսմ չունի տեղեկություններ հրապարակել կալանքային վերաբերյալ նախքան դատաննության ավարտը: Երրորդ հոդվածով, դատավորներն իրավունք չունեն առանց կասկածյալին նախազգուշացնելու նրա անունը ավելի ին նույնքան փակել նրա վերաբերյալ:

Անտոնիո դի Պիետրոյի հայտարարությունը լայն արձագանք առաջացրեց բնակչության մեջ: Լրագրերը և հեռուստատեսության նախապատիվ նվիրվեցին բողոքի նամակներով ու զանգերով: Միաժամանակ դեկրետի առաջին արդյունքները զգացվեցին: 2000-ից ավելի բանտարկյալներ ազատ արձակվեցին, այդ թվում առողջապահության նախկին նախարար Ֆրանչեսկո դե Լորենցոն և սոցիալիստական կուսակցության նախկին փոխնախագահ Ջուլիո դի Դոնատոն:

Սակայն ամենամեծ մեղադրանքը ծախսվեցին մեծամասնության կառավարության մեջ: Ներքգործնախարար և Լոմբարդական լիգայի անդամ Ռոբերտո Մարոնին հայտարարեց, որ ինքը դեմ է դեկրետին և ճնշման տակ է ստորագրել այդ տեքստը, որը տարբերվում է մի քանի օր առաջ իրեն ներկայացված փաստաթղթից, այսինքն Նախարարների խորհրդի նախագահը և արդարադատության նախարարը խաբել են իրեն: Ներքգործնախարարը հավելացրեց, որ դեկրետն ընդունվել է ոմանց վտանգված մասնավոր շահերը

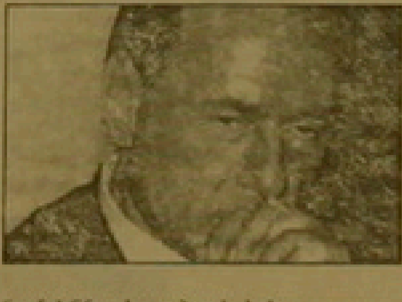

փարող մեծամասնության ճանապարհին խսկական խոչընդոտ դարձած Լոմբարդական լիգայից ազատվելու համար: Իր հերթին հանրապետության նախագահը տեղեկացրեց, որ կառավարության անկման դեպքում ինքը չի լուծարի երկու պալատները և կփորձի կազմել նոր մեծամասնություն: Այդ, արդարադատությունը վերաբերող դեկրետի հետևանքով ի հայտ եկավ Լոմբարդական լիգայի, ցենտրիստների և ձախերի դաշինքի հնարավորություն: Այդ դեպքում Բեռլուսկոնին կարող էր պարզապես զրկվել իշխանությունից:

Միլվիո Բեռլուսկոնիի համար դա լուրջ դաս եղավ: Նույնիսկ նրա հավատարիմ դաշնակից, նեոֆաշիստ Ջանֆրանկո Ֆինին նրան լքեց այդ ճակատամարտի պահին: Գլխավոր հարցադրը դարձավ Լոմբարդական լիգան, որի ղեկավար Ումբերտո Բոսսին հայտարարեց, որ ինքը ձգտում է ներկայացնել հեռուստատեսային մենաշնորհության դեմ ուղղված օրինագիծ, անշուշտ, նկատի ունենալով Բեռլուսկոնիին, որը երեք մասնավոր հեռուստաալիքների տեր է:

Նախնական կալանքի մասին նախակարգ դեկրետի ճախողումից հետո օրն իսկ Միլվիո Բեռլուսկոնիի կալվածքում Արկորում, կայացած ժողովի կարծես հաստատեց այն միտքը, թե Իտալիան դարձել է «Ֆինինվեստ ընկերություն»: Ի դեպ, Բեռլուսկոնին իր համար կառուցել է դամբարան, որի համար օգտագործվել է 100 տոննա մարմար: Վարչապետի դամբարանում տեղեր են վերապահված նաև նրա 36 մերձավորների համար: Ընկերության սեփականատեր Բեռլուսկոնիից բացի այդ «ընկերական ճաշկերույթին» մասնակցում էին «Ֆինինվեստի» նախկին պատասխանատու Ջանի Լետան, որը դարձել Նախարարների խորհրդի նախագահության պետական քարտուղարի տեղակալ, «Ֆինինվեստի» նախկին փաստաբան Չեզարե Պրևիտին, որն այսօր պաշտպանության նախարարն է, «Ֆինինվեստի» ներկայիս նախագահ Ֆեդելե Կոնֆալոնիերին, ինչպես նաև «Ֆինինվեստի» ամբաստանյալ հարկային խորհրդատուի երկու փաստաբանները: Ի դեպ, խորհրդատուն խոստովանել է, որ ինքը գործել է Պաոլո Բեռլուսկոնիի ցուցումով:

Վարչապետ Միլվիո Բեռլուսկոնին և իտալացի դատավորների բախումը շարունակվում է: Դրա եզրը կոռուպցիոն մաքսական խարդախությունների հետագա բնթացքը: Ներկա փուլում Միլվիո Բեռլուսկոնիի հրաժարականի հարցը դեռ օրակարգում չէ, սակայն նրա ժողովրդականության աճող անկումը վարչապետին կարող հրաժարվել վարչաձևակերպ բնույթի ծրագրերից:

Պատրաստեց
ԳԵՂԱՄ ՄԱՆՈՒԿՅԱՆԸ

ԿՈՒԲԱ

Ֆիդել Կաստրոյի վերջին ժամն էլ հասա՞վ

ԲԵՌԼԻՆ, 8 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԻՏԱՐ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Անցյալ շաբաթ Հավանայում տեղի ունեցած հուզումները մի շարք մեկնաբանությունների տեղիք են տվել Կուբայի իրադրության զարգացման վերաբերյալ: Բեռլինի «Բե Ցե» թերթը հայտարարեց, թե «Ֆիդել Կաստրոյի վերջին ժամը հասել է», և միակ բանը, որ նա դեռ կարող է անել, կզգում խուսափել արյունահեղության կանխումն է:

«Կուբան այժմ գտնվում է ճամփաբաժանի վրա, գրում է «Բեռլիներ Ցայտունգ» թերթը: Անցյալում Լատինական Ամերիկայի համար սոցիալական տիպար ծառայած այդ երկիրը կամ կհամալրի աշխարհի լարվածության օջախների ցանկն իր աղքատությամբ, գաղթականների հոսանքներով ու բռնությամբ, կամ էլ Կուբայի ներսում ու երկրից դուրս հնարավորություն կստանան այն ուժերը, որոնք կուզենան գաղափարախոսական մուրճը փոխարինել տրամաբանական համագործակցությամբ: Ներկայումս կառիբյան այդ կղզում ողբերգական ... տանգ խառնուրդ է ստեղծվում: Տնտեսության անկումը, որի խորությունն այժմ անհնար է նույնիսկ կանխագուշակել, նպաստում է դժգոհության և հուսալքության ուժեղացմանը: Միևնույն ժամանակ դրա հետևանքով առճակատ հակակառավարական ներուժը բախվում է բազմաթիվ հասարակ մարդկանց վճռականությանը, որոնք պատրաստ են ամեն գնով սեփական ազգային ուղին պաշտպանել Միացյալ Նահանգների խնամակալությունից:

Դասավորությունը կիսված է դոլլար ունեցողների և չունեցողների: Ոմանք պատրաստ են հանուն դոլլարների վաճառել իրենց մարմինն ու պատիվը, ոմանք էլ փնթփնթալով այնուամենայնիվ հերթ են կանգնում հիմնական սննդամթերքներ գնելու համար: Դոլլարի մուտքը ներքին շուկա և մի շարք փոքր բարեփոխումներ հետևողականություն հարուցեցին երկրից դուրս, նախ և առաջ հենց Միացյալ Նահանգներում: Միայն նախկին կուբացիները չէ, որ պատրաստ են դրամ ներդնել գործարարության բնագավառում, հրաժարվելով գաղափարախոսական կարգախոսներից: Բայց այդ ճանապարհին դարձյալ ծառացած է ամերիկյան արգելքը, որը արևմուտքի ձեռնարկատերերին փաստորեն արգելում է որևէ կապ ունենալ Կուբայի հետ: Ամերիկյան այդ դրույթները «սառը պատերազմի դինոզավր» են, ճիշտ այնպես, ինչպես Կաստրոյի Կուբան խորհրդային Միության փլուզումից հետո: Ամերիկայի միջոցով մերձենալու և ի վերջո վերափոխումներ կատարելու ուղին բազմիցս խնդրության արահետ է եղել: Բիլ Քլինթոնը արդեն բավական ժամանակ է կորցրել և ոչինչ է հնարավորին չի արել, որ ԱՄՆ-ին թույլ կտա իր շեմի մոտ խուսափել լարվածության նոր օջախից»:

Երևանի «Հրաչյա Աճառյան» համալսարանը շարունակում է 1994-95 ուսումնական տարվա ընդունելությունը հետևյալ ֆակուլտետներում

Միջազգային հարաբերություններ և քաղաքագիտություն, միջազգային տնտեսական հարաբերություններ, միջազգային իրավունք, միջազգային լրագրություն և քաղաքագիտություն, խորհրդաբանական, մենեջմենթ և մարկետինգ, բանասիրական, պատմություն և աշխարհագրություն, ճանկավարժություն և տարրական ուսուցման մեթոդիկա, նախադպրոցական մանկավարժություն և հոգեբանություն, ֆիզիկա և կենսաքիմիա, դիզայն, կիրառական մաթեմատիկա:

Դասերը սկսվում են սովորական ժամերին, տեխնիկումները և ուսանողները գտնվում են ուսման զիջումով, ավարտած դիմորդները, ինչպես նաև բանակի շարքերից զորացրվածները ազատվում են ընդունելության քննություններից: Նրանք համալսարան են ընդունվում հարցազրույցով:

Ուսուցումը վճարովի է: Ուսանողները, անհրաժեշտության դեպքում, ստանում են հանրակացարան ... Նրանց համար ուսուցումը կկազմակերպվի անհատական գրաֆիկով, պարապմունքների ազատ հաճախման սկզբունքով:

Փաստաթղթերն ընդունվում են մինչև օգոստոսի 18-ը: Ընդունելության քննությունները կանցկացվեն օգոստոսի 19-30-ը:

Համալսարանի հասցեն՝ Աբել Մանուկյան (նախկին Մոսկովյան) 13:
Հեռախոսներ՝ 55-24-70, 55-67-90, 55-46-30:

ՌԵԿՏՈՐԱՏ

Արարատյան Հայրապետական թեմի Սևանի դպրանոցը հայտարարում է 1994-1995 ուստմնական տարվա ընդունելություն

Դպրանոց կարող են ընդունվել միջնակարգ կրթությամբ մինչև 21 տարեկան այն անձինք, որոնք հաջողությամբ քննություն կհանձնեն հետևյալ առարկաներից.

1. Հայոց լեզու (գրավոր և բանավոր).
2. Հայ ժողովրդի պատմություն.
3. Ռուսաց լեզու (գրավոր և բանավոր).
4. Անգլերեն (բանավոր).
5. Երաժշտություն:

Դիմումները տրվում են Սևանի դպրանոցի տեսուչ Սասուն սարկավագ Վարդանյանի անունով՝ ներկայացնելով ներհետևյալ փաստաթղթերը՝

1. Դիմում.
2. Ինքնակենսագրություն.
3. Միջնակարգ կրթության վկայական (ատեստատ).
4. Տեղեկանք բնակավայրից.
5. Բնութագիր դպրոցից.
6. Երկու լուսանկար (4x6 չափսով).

Դիմումներն ընդունվում են օգոստոսի 1-ից 20-ը, առավոտյան ժամը 9.00-ից 12.00 ը Սուրբ Սարգիս եկեղեցու առաջնորդարանի հարևանությունում: Քննությունները սեպտեմբերի 2-ին և 3-ին, առավոտյան ժամը 9.00

ՍԵՎԱՆԻ ԴՊՐԱՆՈՑԻ ՏԵՍՉՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՎԻԱՈՒՂԻՆԵՐ

ՉՎԱՑՈՒՑԱԿ

1994 թվականի օգոստոսի 1-ից մինչև օգոստոսի 31-ը

Երևանից(Զվարթնոց) — Երևան

Օրերը	Օդանավ	Մեկնում	ժամանում	Չվերթ	Նպատակակետը	Չվերթ	Մեկնում	ժամանում
-2- - - - -	ՏՈՒ-154	08.00	10.55	R3 1241	ԱԹԵՆՔ	R3 1242	12.10	*16.30
1-3-5- -	ՏՈՒ-134	08.20	11.25	R3 7117	ԱՇԳԱԲԱԴ	R3 7118	12.25	13.45
-2- - - - -	ՏՈՒ-154	08.00	14.00	R3 1241	ԲԵՅՐՈՒԹ	R3 1242	09.00	*16.20
-2- -5- -	ՏՈՒ-154	13.50	21.00	R3 7095	ԵԿԱՏԵՐԻՆԲՈՒՐԳ	R3 7096	23.00	*00.15
- - - - - -7	ՏՈՒ-134	08.00	10.16	R3 105	ԹԲԻԼԻՍԻ	R3 106	11.45	13.10
1234567	ՏՈՒ-154	06.20	09.00	R3 910	ՄՈՍԿՎԱ	R3 909	10.20	12.45
- - -45- -	ՏՈՒ-154	13.00	18.15	R3 894	ՄՈՍԿՎԱ	R3 833	19.50	22.15
123- -67	ԻԼ-86	13.00	18.15	R3 900	ՄՈՍԿՎԱ	R3 839	15.50	22.40
- -3- -6 -	ՏՈՒ-154	05.20	19.45	R3 7091	ՆՈՎՈՍԻԲԻՐՍԿ	R3 7092	22.45	*02.55
-2-4-6-	ՏՈՒ-134	13.50	18.00	R3 7207	ՌՈՍՏՈՎ	R3 7208	23.00	*00.30
- - -4- - -	ՏՈՒ-154	12.00	18.15	R3 9037	ՍԱՄԱՐԱ	R3 9038	21.00	22.30
- - - -5- -	ՏՈՒ-154	11.00	17.15	R3 9015	Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ	R3 9016	19.20	22.50
1234567	ՏՈՒ-134	07.30	08.45	R3 7167	ՍՈՉԻ	R3 7165	10.45	12.00
- - -4- - -	ԻԼ-86	04.05	10.00	R3 9827	ՓԱՐԻԶ	R3 9828	21.00	*04.00

Երևանից(Էրեբունի) — Երևան

Օրերը	Օդանավ	Մեկնում	ժամանում	Չվերթ	Նպատակակետը	Չվերթ	Մեկնում	ժամանում
1-3-5- -	ՅԱԿ-40	10.45	11.35	РЮ-27	ԹԲԻԼԻՍԻ	РЮ-28	13.35	14.25
1234567	ՅԱԿ-40	08.00	09.30	РЮ-45	ՄԻՆ-ՎՈԴԻ	РЮ-46	11.30	13.00
1234567	ՅԱԿ-40	11.30	13.00	РЮ-43	ՄԻՆ-ՎՈԴԻ	РЮ-44	15.00	16.30
1234567	ՅԱԿ-40	14.30	18.00	РЮ-47	ՄԻՆ-ՎՈԴԻ	РЮ-48	18.00	19.30
1234567	ՅԱԿ-40	08.30	10.15	РЮ-17	ՍՏԱՎՐՈՊՈԼ	РЮ-18	11.45	13.30
- -3-5-7	ՅԱԿ-40	14.45	16.30	РЮ-3	ՍՏԱՎՐՈՊՈԼ	РЮ-4	18.45	20.30
-2-4-6-	ՅԱԿ-40	09.00	10.15	РЮ-29	ՎԼԱԴԻԿԱՎԿԱԶ	РЮ-30	11.45	13.30

Գյումրիից — Գյումրի

Օրերը	Օդանավ	Մեկնում	ժամանում	Չվերթ	Նպատակակետը	Չվերթ	Մեկնում	ժամանում
-2-4-6-	ՏՈՒ-134	06.00	07.30	РГ-7249	ԿՐԱՍՆՈԴԱՐ	РГ-7250	09.00	10.30
-2-4-6-	ՏՈՒ-134	11.30	12.40	РГ 7241	ՄԻՆ-ՎՈԴԻ	РГ-7246	19.45	20.45
1-3-5-7	ՏՈՒ-134	08.45	13.30	РГ-920	ՄՈՍԿՎԱ	РГ-919	15.05	19.30
-2-4-6-	ՏՈՒ-134	11.30	16.50	РГ 7245	ՍԱՄԱՐԱ	РГ 7246	17.50	20.45

* ժամանումը հաջորդ օրը

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմեք ՀԱ դրամարկղեր կամ Ձեր ճամփորդական գործակալին:
Հեռ. 53-05-82, 53-06-62

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Երեւանի տարածքում հայտնաբերված նյութական մշակույթի մնացորդները եւ հնագիտական նյութերը լրացնելով մեկը մյուսին տալիս են քաղաքի պատմության զարգացման հաջորդական ընթացքի եւ ամբողջական պատկերը:

Ժամանակագրական առումով քաղաքի տարածքում հայտնաբերված հնագույն բնակավայրը Երեւանյան կամ Հրազդանյան քարայրն է (Երեւանյան լճի մոտակայքում, Հրազդան գետի մոտ): Պեղումների ժամանակ հայտնաբերվել է նյութական մշակույթի 5-6 շերտ, որոնցից հնագույնը թվագրվում է հին քարե դարի մուստերյան շրջանով (100000-40000 տարի առաջ):

Այնուհետեւ Երեւանի տարածքում մարդու բնակության հետքերը հայտնաբերվում են նոր բնակավայրերում, ստեղծելով ոչ պատմական հուշարձանների մի ամբողջական շղթա: Սիս դրանք, Շենգավիթ (մ.թ.ա. 4-2-րդ հազ.), Ծիծեռնակաբերդ, Կարմրաբլուր, Ահենավոր (մ.թ.ա. 2-րդ հազ.), Արին բերդ (Էրեբունի), Կարմիր բլուր (մ.թ.ա. 1-ին հազ.), Ավան-Առինջ (մ.թ.ա. 2-1 դդ), Կարմիր բերդ (մ.թ. 1-10-րդ դդ), Երեւանի բերդ (մ.թ. 7-րդ, 16-րդ դ.) եւ այլն:

Ուսումնասիրողներին Երեւանը հետաքրքրել է նաեւ իր անվամբ: Մեզ են հասել Երեւան անվան բազմաթիվ տարբերակներ: Հիշատակենք դրանք. Երեւան, Արիվան, Արեւան, Էրիվան, Ըրեւան, Իրեւան եւ այլն:

Գոյություն ունեն Երեւան անունը մեկնող բազմաթիվ բացատրություններ ու ավանդություններ: Ամենահին ու ամենատարածված բացատրությունը կապված է Նոյ նահապետի անվան հետ: Ժողովրդի մեջ պահպանված մի ավանդության համաձայն, ջրհեղեղից հետո, երբ ջրերը հետ են քաշվել, Նոյ նահապետը Արարատ սարից տեսել է ցամաք ու բացականչել. «Երեւաց, երեւաց», որն էլ հետագայում ձեւափոխվելով դարձել է Երեւան:

Ուսումնասիրողներից ոմանք (Մ. Չամչյան, Հ. Նալյան) Երեւան անվան ծագումը կապել են Երվանդյան հարստության վերջին թագավոր Երվանդի (մոտ. 220-201 թթ. մ.թ.ա.) անվան հետ:

Բացատրությունների այս շարքում պարզապես կարելի է անտեսել բուրժ-պատմական մի ավանդություն, ըստ որի Երեւան անունը ծագել է պարսիկ Ռեւան-Ղուլի խանի անունից: Այս ավանդությունը ժամանակ առ ժամանակ փորձում են շարադրել հասկանալի պատճառներով, սակայն դա անընդունելի է հենց միայն այն պատճառով, որ Ռեւան-Ղուլի խանը Երեւանում իշխել է 16-րդ դարի սկզբներին, իսկ Երեւան անունը հազարամյակների պատմություն ունի:

19-րդ դարի վերջին Հայաստանի տարածքում հայտնաբերված Վանի թագավորության արքաների սեպագիր արձանագրությունների վերծանումը մի շարք աշխարհագրական անվանումների ճշգրտման ու նոր ձեւով բացատրելու հնարավորություն ընձեռեց:

Արձանագրություններում ընթերցվում են Էրիանի, Էրիախի, Էրեբունի անվանումները:

Ռուսա 1-ին թագավորի (մ.թ.ա. 735-713 թթ.) թողած արձանագրության մեջ, որը հայտնաբերվել է Սեւանա լճի մոտ գտնվող Ծովինար

գյուղում, 22 այլ երկրանունների հետ հիշատակվում է նաեւ Էրիանի անվանումը: Ռուս հնագետ Մ. Նիկոլսկին Էրիանին տեղադրում է Երեւանի տարածքում եւ Երեւան անունը բխեցնում նրանից: Այս տեսակետը պաշտպանել են նաեւ Ե. Շահազիզը, Հ. Մանդալյանը, Խ. Սամվելյանը եւ ուրիշներ:

Էրիախին տեղադրել են նաեւ Սեւանա լճի շրջակայքում (Ի. Մեշչանինով, Գ.Մելիքիշվիլի, Գր. Ղափանցյան), այնուհետեւ Կումայրիի շրջակայքում եւ այլն: Գր. Ղափանցյանը Երեւան անունը բխեցնելով Էրիա ցեղի անունից, միաժամանակ դա առնչվածային է համարում, գտնելով, որ չպետք է անվերապահորեն ընդունել:

1951 թ. Արին բերդ բլրի պեղումների ժամանակ (աշխ. ղեկավար-

կան ուսումնասիրությունները ցույց են տվել, որ հնդեւրոպացիների (արիների) նախահայրենիքը Հայկական լեռնաշխարհն է, իսկ անհիշելի ժամանակներից այդ տարածքում ապրող ցեղերի հնագույն ու գլխավոր աստվածը Ար-Արան (արեւի աստված):

Անչափ հետաքրքիր է այն փաստը, որ Հայաստանում բազմաթիվ են «ար» արմատով սկսվող աշխարհագրական (Արարատ, Արախս, Արագած, Արածանի, Արցախ, Արմաշ, Արտազ, Արտեր, Արտամետ, Արեգունի, Արմավիր, Արտաշատ...) ու անձնական անունները (Արա, Արամ, Արմեն, Արման, Արտակ, Արշակ, Արզամ, Արշամ, Արմենակ, Արմենակ, Արսեն ...):

Սա հիմք է տալիս մտածելու, որ վերոհիշյալ բոլոր անունները կապ-

Էրիանի, Արիանի, Երեւան. Որտեղի՞ց է ծագում անունը

Երեւանն աշխարհի հնագույն քաղաքներից է: Նրա տարածքում կատարված հնագիտական պեղումները ցույց են տալիս, որ հնագույն մարդն այստեղ ապրել է տասնյակ հազարամյակներ առաջ: Անցած խոր անցյալից, Երեւանի տարածքն անընդհատ բնակեցված է եղել: Ստորեւ մատնանշենք հոդվածը Երեւանի անվան ծագման մասին, որ կարող է վիճելի թվալ, սակայն, կարծում ենք, կհետաքրքրի ընթերցողին:

նաբերվում են նոր բնակավայրերում...

ներ Բ. Պիոտրովսկի, Կ. Հովհաննիսյան) հայտնաբերվել է երկու սեպագիր արձանագրություն, որոնց վերծանումից պարզվում է, որ Արգիշտի 1-ին թագավորը (մ.թ.ա. 786-764 թթ) մ.թ.ա. 782 թ. հիմնադրել է բերդ եւ կոչել Էրեբունի (ընթերցվում է նաեւ Իրբունի, Էրբունի, Իրպունի, Երեբունի):

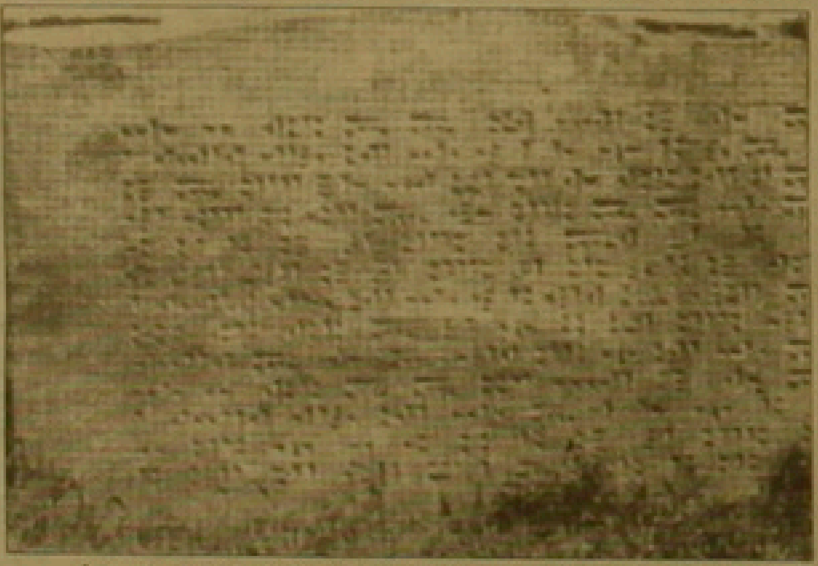

Էրեբունի-Երեւանի հիմնադրման սեպագիր արձանագրությունը (մ.թ.ա. 782 թ.)

Սա նաեւ Երեւան (Էրեբունի) անվան հայտնի հնագույն հիշատակությունն է գրավոր աղբյուրներում: Հայ մատենագրության մեջ Երեւանի մասին առաջին գրավոր հիշատակությունը հանդիպում ենք 5-րդ դ. մի հիշատակարանում կապված Խորենացու եւ նրա ընկերների հետ «յ Երեւանի» ձեւով:

7-րդ դարից սկսած ավելի հաճախակի են դառնում Երեւան անվան հիշատակումները: «Գիրք թղթոց»-ում (7-րդ դար) հիշատակված են Աբրահամ կաթողիկոսի կողմից եկեղեցական ժողովի հրավիրված անձանց անունները: Անունների շարքում նշված է Դավիթ Երեւանցու անունը:

Երեւանի մասին հաջորդ հիշատակությունը հանդիպում ենք Սեբեոսի մոտ (7-րդ դ.): Պատմիչը հայտնում է, որ 642-43 թթ. արաբները հարձակվել են Երեւանի վրա. «Եւ եկին ժողովեցան ի յ Երեւան, եւ մարտեան ընդ բերդին, եւ ոչ կարացին առնուլ»:

1950-ական թվականներից գերիշխող է դառնում այն տեսակետը (Մ. Խաչիկյան, Բ. Պիոտրովսկի, Կ. Հովհաննիսյան), որ Երեւան անունը ծագել է Էրեբունի անունից, որը նշանակում է հաղթանակ:

Բոլոր այս բացատրությունները տարիներ շարունակ ընդունվել կամ մերժվել են ուսումնասիրողների կողմից:

Վերջին տասնամյակների գիտա-

կան ուսումնասիրությունները... (continued)

ված են Ար-Արա աստծո անվան պաշտամունքի հետ, որը շատ խոր հետք է թողել հայոց լեզվի, կենցաղի, մշակույթի ու պատմության զարգացման վրա:

Մի քիչ ուշադիր լինելու դեպքում նկատում ենք, որ Արիվան, Էրիվան, Երեւան անունները եւս կապված են Ար աստծո անվան հետ:

Հայկական լեռնաշխարհում բազմաթիվ բնակավայրեր կան, որ վերջանում են «վան» բառով. Վան, Նախիջեւան, Իջեւան, Դիլիջան, Սեւան, Օրեւան, Ակվան, Վանք եւ այլն: Բոլոր այս դեպքերում, «վանը» տեղի, բնակավայրի իմաստ ունի: Երեւան անվան մեջ եւս հանդիպում ենք «վան» բառին (բաղադրիչ), իսկ Ար-Էր արմատը աղեն մեզ ծանոթ Ար աստծո անվանումն է:

Ար-Էր անցումների բազմաթիվ օրինակներ կան հայերենում, Արզրում-Էրզրում, Արախս-Երասխ, Արմենիա-Էրմենիա, Երնկան-Էրնկան եւ այլն:

Հետեւաբար Արիվան, Էրիվան, Երեւան անունները կազմված են ար-էր եւ վան բաղադրիչներից, որն Ար աստծուն պաշտող մարդկանց արիների բնակավայր (քաղաք) իմաստն ունի, կամ տեղ, որտեղ ապրում են արիները:

Այսպիսով, հայոց մայրաքաքաքի անունը եւս կապված է Հայկական լեռնաշխարհի բնիկների հայարիների հնագույն աստված Ար-Արայի անվան հետ, ինչպես Արմենիան, Արարատը, Հարք-Հայքը, Արախսը, Արածանին եւ մյուս արքայական անունները:

ԱՆՈՒՇ ՏԵՐՅԱՆ,
Երեւան քաղաքի
պատմության թանգարանի
ավագ գիտաշխատող

ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍ

Մեւլաղյան այս անգամ Գյումրիում

Անհանգիստ նկարիչը, որ այժմ հանգրվանել է Լոս Անջելեսում, կես տարուց ավելի է, իր ցուցահանդեսով շրջում է Մոսկվայում եւ Հայաստանում: Հունիս եւ հուլիս ամիսների Երեւանյան եւ Աբովյանի ցուցահանդեսներից հետո, մոտ երկու շաբաթ առաջ, Սամվել Մեւաղյան հերթական ցուցահանդեսը բացեց իր ծննդավայր Գյումրիում: Հուլիսի 22-ին քաղաքի տեխնիկագործների մշակույթի պալատի մեծ դահլիճում կայացավ նրա ստեղծագործական երեկոն, որին հրավիրված էին Գյումրվա ղեկավար, մշակույթի ոլորտի գործիչներ, հյուրեր Երեւանից: Նկարչի մասին խոսեց արվեստաբան Լեւոն Մութաֆյանը: Ներկա էր ՀՀ նախագահի լիազոր ներկայացուցչի տեղակալ Անդրանիկ Արշակյանը: Մեկշաբաթյա ցուցահանդեսի բացմանը Մեւաղյան նյութեր հավաքեց իր հետագա ստեղծագործությունների համար, մոտիկից դիտեց Անիի ավերակները:

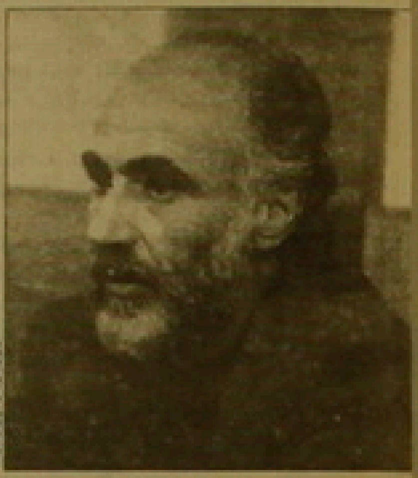

Այս գիշեր նկարիչը մեկնում է Լոս Անջելես: «Հայաստանը, ինչպես սեր, անանց է: Դրանք են իմ ստեղծագործությունների հիմքը եւ աղբյուրը», մեկնելիս ասաց Մեւաղյան, հաջող հանդիպման ակնկալությունը հայացքում:

ԵՐԱԺՇՏՈՒԹՅՈՒՆ

Բժիշկ-երաժշտի բարեգործական համերգը

ԱՐԱՄ ՄԻՐՏՉՅԱՆ

Օգոստոսի 8-ին Երեւանի Կոմիտասի անվան կամերային տան դահլիճում տեղի ունեցավ ՀՀ առողջապահության նախարարության հատուկ պոլիկլինիկայի գլխավոր բժիշկ, վիրաբույժ Լավրենտի Պողոսյանի (տենոր) բարեգործական համերգը՝ նվիրված հայ ազատամարտիկներին: Նրան նվագակցում էր դաշնակահար Վարդգես Դադայանը, երաժշտական խորհրդատուն էր ժողովրդական դերասանուհի, տեսական մրցանակի դափնեկիր, պրոֆեսոր Տաթեւիկ Սազանդարյանը:

Լեփ-լեցուն դահլիճ, անդադար ծափահարություններ, «բրավոներ ու ալրիսներ» եւ ծաղիկների հորձանք, որ դաշնամուրի վրա հազիվ էր տեղավորվում: Ինչպես երգիչն այնպես էր հմայել հանդիսատեսին, որ ծրագրային 22 երգից հետո հանդիսականները նրան թույլ չտվեցին հեռանալ բեմից եւ ստիպեցին կատարել եւս մի քանի ստեղծագործություն: Երեկոյի ընթացքում կատարվեցին ռուսական ռոմանսներ, հայկական ժողովրդական երգեր, Զուրովի, Ֆոմինի, Բուլախովի, Պրիգոժի, Բալակիրեւի, Գալանտերյանի, Շերամի, Սայաթ-Նովայի, Բալյանի, Դոլուխանյանի, Տիգրանյանի, Հեքիմյանի եւ այլոց ստեղծագործությունները:

«Սկսեցի երգել 30 տարի առաջ, իսկ ինչո՞ւ. շատ հասարակ: Այնժամ լսեցի Տաթեւիկ Սազանդարյանին, որ սկսեմ երգելս եկավ: Ես ամենից շատ պարտական եմ նրան»:

ԱՍՏՂԵՐԻ ԿՅԱՆՔԻՑ

Ջեքսոնի ամուսնությունը Փրեսլիի դստեր հետ գրանցվեց, բայց ոչ երկնքում

Դեռեւս չէին հանդարտվել կրքերը Մայքլ Ջեքսոնի նրբանկատ հակումների հանդեպ, երբ նա իր երկրպագուներին հրամցրեց մի նոր անակնկալ եւս: Խոսքը քաղաքացիական ամուսնության մասին է, որը կնքեցին Մայքլը եւ առասպելական Էլվիսի դուստր Լայզա Մերի Փրեսլին Դոմինիկյան Հանրապետությունում: Այս սենսացիոն նորությունը

Ջեքսոնը իր ամենասիրելի կապիկի հետ

հաստատեց դատավոր Ուգո Ալվարես Պերեսը, որը գրանցել է ամուսնությունը: Դատավորի խոսքերով, մի քանի ամիս առաջ նրան դիմել էր իր բարեկամը՝ Ջեքսոնի փաստաբաններից մեկը: Խոսքը Մայքլի եւ Լայզայի ամուսնության մասին էր: Դոմինիկյան Հանրապետությունում օրենքներն ալիք են ընկնում բացառիկ պարզությամբ, ինչպես ամուսնության գրանցման, այնպես էլ խզման դեպքում: Սակայն նույնիսկ այդ օրենքները չէին նախատեսում այն, ինչ Ջեքսոնն էր ցանկանում: Իսկ նա ցանկանում էր «ամուսնությունը կնքել երկնքում», այսինքն իր «Բոինգ-727» ինքնաթիռի մեջ, Դոմինիկյան Հանրապետության վրա սավառնելիս: «Դա անհնար է», պատասխանեց դատավոր Պերեսը՝ մեկ անգամ եւս բերելով տեղական օրենքների գիրքը եւ առաջարկեց «երկրագնդային» տարբերակ՝ նորապսակներին գրանցել իր տանը, Լա Վեգա քաղաքի արվարձանում, որը գտնվում է Սանտո-Դոմինգոյից 130 կմ մեծ հեռավորության վրա: Այնպես էլ արվեց: Մայիսի 26-ի առավոտյան ժամը 10-ին Մայքլը հարսնացուի հետ կոչի ժամանեց ինքնաթիռով, եւ նրանք երկուսով հայտնվեցին դատավոր Պերեսի առջեւ: Դատավորն իր առաքելությունը կատարեց 15 րոպեում՝ ստանալով պաշտոնապես սահմանված 48 դոլարը: Իսկ ոչ պաշտոնապես Մայքլը նրան տվեց մի նվեր, որի արժեքը դատավորը հրաժարվեց նշել: Արարողության ավարտից հետո նորապսակները մեկնեցին տեղի հանգստավայրերից մեկը, որտեղ անցկացրին «մեղրամսի» մի քանի օրը, իսկ հետո այն շարունակեցին ԱՄՆ-ում: Մայքլը իր 35 տարում ոչ մի անգամ ամուսնացած չի եղել եւ նույնիսկ չի ունեցել «պաշտոնական» հարսնացու: Ինչ վերաբերում է 26-ամյա Լայզա Փրեսլիին, ապա նա մի քանի ամիս առաջ բաժանվել է իր երաժիշտ ամուսնուց՝ Դենի Քիֆից, որից ունի երկու դուստր: Ամուսնացած Մայքլի կերպարը, ըստ երեւույթին, կմեղմի հասարակական կարծիքը, որը վերջին ժամանակներս նրա նկատմամբ խիստ բացասական էր: Առաջին անգամ զույգը հասարակությանը հայտնվեց վերջերս, Հունգարիայում, որտեղ գտնվում է Մայքլ Ջեքսոնը՝ հյուրախաղերի ու նկարահանումների առիթով:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Անցյալի ինքնանկար», վերարտադրված արձանագրություններ իրեւ նոր առասպել, այսպես է կոչվում արվեստաբան Նազարեթ Կարոյանի ցուցադրանքը, որն օգոստոսի 11-ից (բացումը՝ ժամը 17.00-ին) կներկայացվի Եղիշե Չարենցի անվան գրականության եւ արվեստի երեւանյան թանգարանում: Ցուցահանդեսին մասնակցում են համաստեղծական արվեստի հանրահայտ առաջատարները՝ Արարատ Սարգսյան, Արման Գրիգորյան, Աշոտ Բայանդուր, Զարեհ Խաչատրյան, Կարինե Մացակյան, Համլետ Հովսեփյան, Ռուբեն Գրիգորյան, Սահակ Պողոսյան, Սարգիս Համալբաշյան:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ մարզական

ՖՐԱՆՍԻԱԿԱՆ ՏԱՍՈՒԼ

Ֆուտբոլը նոր կրոն է

Փողը չի փչացնում, այլ օգնում է ֆուտբոլին

Եթե այս տողերը պահանջում էր ինչ-որ ապացույցներ, ապա աշխարհի ավարտված առաջնությունն այդ իմաստով անհերքելի է։ Ֆուտբոլն իրոք սպորտի ամենահանրաճանաչ տեսակն է։ Մեր մոլորակի բնակչության կեսից ավելին հեռուստատեսությամբ հետեւում են ֆուտբոլային խաղերին։ Ֆուտբոլը կրքեր է բորբոքում, երբեմն բռնություն սադրում, սակայն նաեւ ամենից լավ է արտահայտում կոլեկտիվիզմի ոգին։

Շնորհիվ իր բուռն զարգացման, ֆուտբոլն այժմ խստորեն տարբերվում է սպորտի այն ձեւից, որ երբեւիցե եղել է։ Անցյալի ականավոր ֆուտբոլիստներ Կոպայի կամ Դի Ստեֆանոյի այն ժամանակվա վաստակածն ուղակի ծիծաղելի կթվա այսօրվա «աստղերի» եկամուտների համեմատ։ Ֆուտբոլը դարձել է տնտեսական եւ ֆաղաքական գործունեության յուրահատուկ ցասկահարթակ։ Այսպես, օրինակ, Իտալիայի այժմյան վարչապետ Սիլվիո Բեռլուսկոնիի համար Միլանի «Միլան» ֆուտբոլային ակումբը հենց այդպիսի ցատկահարթակ հանդիսացավ, իսկ որ ֆրանսիացի Բեռնար Տապին եվրապատգամավորի ընտրությունների ժամանակ հավաքեց ձայների 12 տոկոսը՝ Մարսելի «Օլիմպիկի» ակնհայտ ծառայությունն է։

Անցյալներում հաճախ ասում էին, որ դրամը փչացնում է ֆուտբոլը։ Այժմ շատերն ամեն գնով եւ կարճ ժամանակում ձգտում են բարձր արդյունքների։ Ֆրանսիայում, օրինակ, գոյություն ունեն երկու տեսակի ֆուտբոլային ակումբներ։ Մեկում դաստիարակում են բարձրակարգ խաղացողներ, որոնց այնուհետեւ վաճառում են այլ ակումբների։ Վերջիններս, իրենց հերթին, ձգտում են մնալ բարձրության վրա։ Ստեղծված պարագաներում շատ ֆուտբոլիստներ վերածվել են վարձկանների։ Ֆուտբոլը դադարել է նրանց համար դառնալ, որպես զուտ մարզաձեւ։

Սակայն վերը նշվածը ֆուտբոլիստներին բոլորովին չի խանգարում նվիրվել սպորտի իրենց սիրած ձեւին նույնիսկ այնպիսի կրքոտությամբ, որ երբեմն հանգեցնում է ողբերգական հետեւանքների։ Ի՞նչ նշանակություն ունի, որ «Միլանում» կամ «Մարսելում» խաղում են տարբեր երկրների ֆուտբոլիստներ։ Միեւնույն է, ֆուտբոլային այդ ակումբները հանդիսանում են տեղական հայրենասիրության մարմնացում։

Գլազգոյում մրցակցությունը «Սելտիկի» եւ «Ռեյնջերսի» միջեւ

մինչեւ այժմ հիմնվում է կաթոլիկների եւ բողոքականների միջեւ դասական հակամարտության վրա։ Վիկտոր Քարասին եւ Միկլոշ Հասեքը ցույց են տալիս, որ չնայած Արեւելյան Եվրոպայում կոմունիզմի կենդարյա տիրապետությանը, ֆուտբոլային ակումբները հաճախ շարունակում են մնալ հակասեմիտական տրամադրությունների արտահայտիչներ, որոնք բնորոշ են տեղական ձեռնարկատերերին։

Բրազիլական ոճը, որով հիանում են հինգ մայրցամաքների մարզասերները, ծնվել է 30-ական թվականների սկզբին, երբ որոշ խոշորագույն ակումբներում առաջին անգամ երեւացին սեւամորթ խաղացողներ։

Քրիստիան Բրոմբերգեն եւ Ժան-Մարկ Մարիոտին նկարագրում են «կարմիրների» եւ «սեւերի» պատերազմը։ «Տորինոն» միջին կարգի ակումբ է, որն արտում է սեփական անցյալի հուշերով։ «Յուվենտուսը» մարմնավորում է «Ֆիատի» արդյունաբերական արկածախնդրության ոգին։ «Տորինոն» աղքատ ակումբ է, «Յուվենտուսը»՝ հարուստ։ Այդ երկու թիմերի յուրաքանչյուր հանդիպումը նմանվում է մեռակված պատերազմի։ Փոխադարձ թշնամությունը շատ խորն է։

Կարելի է համարձակորեն ասել, որ ֆուտբոլը դարձել է ժամանակակից կրոններից մեկը։ Իսկ միգուցե ֆուտբոլը մեր դարի հիվանդությունների դարմա՞նն է։

«Ֆիգարո», Փարիզ

ԹԵԹԵՎ ԱՏԼԵՏԻԿԱ

Ռոբերտ Էմմիյանը Ֆրանսիայի չեմպիոն

Անվանի հեռացատկորդ եւ Եվրոպայի ռեկորդակիր Ռոբերտ Էմմիյանը լուրջ վնասվածք ստանալուց հետո անընդհատ մրցումների մասնակցելով, ոչ մի կերպ չէր կարողանում հասնել 8 մետրի սահմանին, չնայած պետք է ասել, որ նույնիսկ իր համար համեստ արդյունքներով վերջերս իրար ետեւից հաղթող է ճանաչվել Ժնեւում եւ Իտալիայի Լինյուրի քաղաքում տեղի ունեցած միջազգային մրցաշարերում։ Տարօրինակ պատճառով «Բարի կամքի» խաղերին չմասնակցելուց հետո, Ռոբերտ Էմմիյանը Սանկտ Պետերբուրգից անմիջապես վերադարձավ Փարիզ եւ մասնակցելով Աննըսի քաղաքում տեղի ունեցած Ֆրանսիայի առաջնությանը, ուղիղ 8 մետր արդյունքով դարձավ Ֆրանսիայի չեմպիոն։ Դա հուսադրող արդյունք է Եվրոպայի առաջնությունից առաջ, որն արդեն մեկնարկել է Հելսինկիում։ Հույս ունենանք, որ տաղանդավոր հեռացատկորդը աշխարհամասի հերթական առաջնությունում նորից կփնդրագ իր բարձր վարպետությամբ։

Տղամարդկանց արագավազքի նախնական մրցումներում լավագույն արդյունք ցույց տվեց 100 մետր վազքատարածության Եվրոպայի եւ ռակի չեմպիոն Լինֆորդ Քրիստին (Անգլիա), որը տարածությունն անցավ 10,08 վրկ.-ում։

ՀՐԱՁԳՈՒԹՅՈՒՆ

Հրաչյա Պետիկյանը Միլանում միայն վեցերորդն էր

Միլանում ավարտվեց հրաձգության աշխարհի առաջնությունը։ Մարզասերները գիտեն, որ ստենդային հրաձգության «Կլոր ստենդ» մարզաձեւում աշխարհի չեմպիոնուհու կոչումը նվաճել է Երջանիկ Ավետիսյանը։ Եւ ահա բոլորն անհամբեր սպասում էին օլիմպիական չեմպիոն Հրաչյա Պետիկյանի ելույթին։ Ցավոք, մեր փորձառու մարզիկն այս անգամ բավարարվեց միայն 6-րդ տեղով։ Աշխարհի չեմպիոնի կոչումը նվաճեց Չեխիայի ներկայացուցիչ Կուրկան, որի արդյունքն է 1268,5 միավոր։

Պետիկյանը վաստակեց 1257,8 տասնորդական միավոր։ Թիմային հաշվարկով առաջին տեղը գրավեց Ուկրաինայի հավաքականը, որը վաստակեց 1784 միավոր։ Նույնպիսի արդյունքով երկրորդ տեղը բաժին հասավ Ֆրանսիայի հավաքականին։ Ռուսաստանի հավաքականը նրանց երկու թիմերին զիջեց ընդամենը 1 միավորով եւ բավարարվեց 3-րդ տեղով։ Ուկրաինայի հավաքականում հանդես էր գալիս մեր հայրենակից Արթուր Այվազյանը, որը նվաճել է աշխարհի չեմպիոնի կոչումը։

ԽԾԱՆԿԱՐ

Քաջ Նազարի ռեկորդը անսասան

Ինչպես հաղորդում է Սնարկը, առաջին անգամ անցկացվելու է ճանճ որսալու աշխարհի առաջնություն։ Այն օգոստոսի 13-ին տեղի է ունենալու Հարավային Մորավիայի Ուլշանի փոքրիկ քաղաքում։ Տարօրինակ այդ մրցումներին մասնակցելու են Չեխիայի, Սլովակիայի, Իտալիայի, Բելգիայի եւ ԱՄՆ-ի հավաքականները։ Մրցումներն անցկացվելու են երկու կարգով. նստած ճանճերի որս եւ թռչող ճանճերի որս։ Աշխարհի առաջնության հարուստ ծրագրի մեջ չեն անտեսվել նաեւ մարզասերները, որոնց համար անցկացվելու է «յորին մեկ հարվածով» նշանաբանով ճանճ որսալու մրցում։ Կարելի է հանգիստ լինել, որ Քաջ Նազարի ռեկորդը հավիտյան կմնա անսասան, հանի որ մեր հայրենակիցը մեկ հարվածով 1000 ճանճ է սպանել։

Պրիվալովան կրկին չեմպիոն

Հելսինկիում տեղի ունեցող Եվրոպայի առաջնությունում ռուսաստանցի Իրինա Պրիվալովան 100 մ վազքատարածությունում նվաճեց չեմպիոնուհու կոչումը։ Վերջերս Սանկտ Պետերբուրգում ավարտված «Բարի կամքի» խաղերում նա անհաջողության էր մատնվել։

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ

Տղամա՞րդ է, թե կին

Բնականը կին է, բայց առնական

Նրա անունը Ֆրանսուազ Դերենկուրտ է եւ ապրում է Մոնպելյեում։ Կուլտուրիզմով զբաղվող մարզուհին 23 տարեկան օրիորդ է։ Նա հաճախում համալսարան եւ յուրացնում է իրավաբանություն։

ԱՍՏՂԵՐԻ ՈՒՂԻՆ

Պելեն ֆուտբոլից դուրս էլ արքա է

ԳՐԻԳՈՐ ԱՍՐՈՅԱՆ,
Վալանս, Ֆրանսիա

1970 թ. Մեքսիկայում վերջին անգամ աշխարհի չեմպիոնի կոչումը նվաճելուց հետո գրեթե քառորդ դար է անցել, սակայն ֆուտբոլի արքա բրազիլացի Պելեն հիմա էլ մնում է հերոս։ Նրան չկարողացան մոռացնել տալ նաեւ Բրազիլիայի ֆուտբոլային նոր աստղերը՝ Ռոմարիոն եւ Բեբետոն, որոնք Բրազիլիային, 24 տարվա ընդմիջումից հետո, պարգեւեցին աշխարհի չեմպիոնի գավաթը։ «Պատմության ամենալավ ֆուտբոլիստը», ինչպես նրան անվանում են մինչեւ այսօր, առանց ոտքը խաղադաշտին դնելու եւ գնդակ խփելու, շահում է տասնյակ միլիոն դոլլարներ։ Բոլորին հայտնի է Պելեի եւ ՖԻՖԱ-ի նախագահ Ավելանժի վերջին ընդհարումները։ Մեկը մյուսին զրպարտում է ֆուտբոլի բիզնեսից օգտվելու համար։ Այո, Պելեն բազմաթիվ մեղադրանքներ ներկայացրեց Ավելանժին, «մութ գործերի» համար, բայց այսօր հայտնի է, որ ֆուտբոլի արքայի Pele Sport Marketing կազմակերպությունն իրավունք ստացավ ամբողջ Հարավային Ամերիկայում տարածել աշխարհի առաջնությունը խորհրդանշող կենդանու պատկերով Stricker կոչված բաճկոնակը, որը նրան 10 մլն. դոլլարի եկամուտ բերեց։ Պելեն իրավունք ձեռք բերեց նաեւ աշխարհի առաջնության ժամանակ վաճառել 5000 ճամփորդական տոմսակներ, որի մեջ ընդգրկված էին նաեւ հյուրանոցային ծախսերը։ Նրա կազմակերպությունն աշխարհի առաջնության ընթացքում շուրջ 35 մլն. դոլլարի շահ ունեցավ։ 1975 թ. հունիսի 10-ին Պելեն մեկնեց Նյու Յորք, խաղալու «Կոսմոս» թիմում, հույս ունենալով, որ եվրոպական ֆուտբոլը կտարածվի այդ երկրում։ Սակայն նրան այդպես էլ չհաջողվեց ֆուտբոլը «ժողովրդական» դարձնել Միացյալ Նահանգներում եւ 1977-ին հեռացավ։ Բայց շնորհիվ

1970 թ. Մեքսիկա։ Այն ժամանակ Պելեն դեռ ֆուտբոլի արքա էր։

Warner հանրահայտ ընկերության, Պելեին հաջողվեց Միացյալ Նահանգներում կազմակերպել աշխարհի առաջնությունը։ Դա նաեւ ՖԻՖԱ-ի ցանկությունն էր՝ տարածել սոկկերը (ֆուտբոլն ԱՄՆ-ում այդպես են կոչում) Ամերիկայում։ Պելեն ԱՄՆ-ով չբավարարվեց։ Նա մտածում է 2002 թ. աշխարհի առաջնությունը Ճապոնիայում կազմակերպելու մասին եւ հասցրել է ամերիկյան հեռուստակայաններով հայտարարություններ սփռել ի նպաստ Ճապոնիայի, որի համար մեծ գումարներ է ստացել ճապոնական Tocio Gaz ընկերությունից։ Պելեն աշխարհի վերջին առաջնության ժամանակ գովազդային պայմանագրեր էր կնքել նաեւ Master Card, Pizza, Procter Gamble եւ Umbro ընկերությունների հետ։ Նա իր անունով ֆիրմային հագուստներ է վաճառում Իսպանիայում եւ Dorna ընկերության հագուստներ՝ Հարավային Ամերիկայում։ Ֆուտբոլի արքան, որը 1363 խաղերում խփել է 1284 գնդակ, ուզում է իր առասպելն ավելի երկարաձգել։ Պելեի կյանքն ամերիկյան հեռուստաընկերություններից մեկը 52 ֆիլմերով պետք է նկարահանի եւ ներկայացնի փորրիկների ուշադրությանը։ Այդ ֆիլմի հերոսի անունը լինելու է Պելե զինվորը։ Այդ գործարքի 10 մլն. շահը նույնպես Պելեինն է պատկանելու։ Պելեն ֆրանսիական Canal+ հեռուստաընկերությունից իր կյանքը ցուցադրող ժապավենի համար պետք է ստանա 6 մլն. դոլլար։ Ֆինանսական առավել հաջողություններին զուգահեռ Պելեն աշխարհում շրջում է իբրեւ ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի միջազգային կազմակերպության «բարի կամքի» ներկայացուցիչ։ Մարզական հաջողություններից հետո, Պելեն այսօր փաստում է, որ ֆուտբոլից դուրս էլ կարելի է արքա լինել։

ՇԱԽՄԱՏ

Գասա Կամսկին պայքարում է երկու ճակատով

Նախկին սանկտպետերբուրգցի, փախստական Գատա Կամսկին, որը հիմա ներկայացնում է Միացյալ Նահանգները, երբեք իր նպատակին այնքան մոտ չի եղել, ինչպես հիմա։ Նա թե ՖԻԴԵ-ի եւ թե պրոֆեսիոնալ շախմատիստների վարկածով աշխարհի առաջնությունների հավակնորդների մրցախաղերում կիսաեզրափակիչների ուղեգիր է ձեռք բերել։

Ուշագրավն այն է, որ երիտասարդ տաղանդավոր գրոսմայստերը, շախմատի միջազգային ֆեդերացիայի վարկածով աշխարհի առաջնության քառորդ եզրափակիչ փուլում հաղթելով Վիշվանաթան Անանդին, պրոֆեսիոնալ շախմատիստների ասոցիացիայի աշխարհի առաջնության հավակնորդների կիսաեզրափակիչ փուլում նույնպես մրցելու է Անանդի հետ։ Պրոֆեսիոնալ շախմատիստների ասոցիացիայի աշխարհի առաջնության հավակնորդների կիսաեզրափակիչ մրցախաղերը նախատեսված են սեպտեմբեր-հոկտեմբեր ամիսներին։

ՖԻԴԵ-ի վարկածով աշխարհի առաջնության հավակնորդների կիսաեզրափակիչ փուլում Գատա Կամսկին հավանաբար կմրցի ՖԻԴԵ-ի ներկայիս աշխարհի չեմպիոն Անատոլի Կարպովի հետ, քանի որ մյուս երկու հավակնորդների Սալովի եւ Գելֆանդի համեմատ ավելի ցածր գործակիցներ ունի։

Բաժինը վարում է
ԱՐԱՄ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

A STYLE

ՀԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ
ՀՐԱՏԱՐԱԿՉԱԿԱՆ
ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

ORIGINAL DESIGN

«Ազգ» օրաթերթի A STYLE համակարգչային հրատարակչական ծառայությունը հայտնում է, որ թերթի էջերում տպագրվող այն գովազդների ձեւավորման որակի համար, որոնք չունեն A STYLE մակագրությունը, ծառայությունը պատասխանատվություն չի կրում:

ՕԳՏՎԵՔ ՄԵՐ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՑ
ՄԵՆՔ ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՆՔ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑԵԼ

Զանգահարեք 562863, 581841

ԷԺԱՆԱԳԻՆ ՍԻԳԱՐԵՏՆԵՐ ԵՐԵՎԱՆՈՒՄ

A STYLE

Անհատներին եւ կազմակերպություններին շուկայական գներից անհամեմատ էժան գներով առաջարկվում է՝ MONTANA, MATCH եւ իրանական բարձրակարգ ծխախոտից BAHMAN սիգարետներ: Վճարումը՝ կանխիկ: Տեղեկությունների համար զանգահարեք 26.34.83 հեռախոսով:

ARMENTRUST

ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Համագործակցեք պրոֆեսիոնալների հետ

ԱՌԱՋԱՐԿՈՒՄ Է ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԵՐԻ ՀԵՏԵՒՅԱԼ ՍԵՐՏԻՖԻԿԱՏՆԵՐԸ

ԱՆՎԱՆԱԿԱՆ (Նոմինալ արժեք)	ԴԻՎԻԴԵՆԴՆԵՐ	ՎՃԱՐՄԱՆ ԺԱՄԿԵՏԸ
50 ԴՈԼԱՐ	6%	ԱՄՍԵԿԱՆ
50 ԴՈԼԱՐ	20%	ԵՌԱՄՍՅԱԿԱՅԻՆ
100 ԴՈԼԱՐ	50%	ԿԻՍԱՄՅԱԿԱՅԻՆ
500 ԴՐԱՄ	1000%	ՏԱՐԵԿԱՆ

ԱՐՏՈՆԱԳԻՐ (ԼԻՑԵՆԶԻԱ) N 0003
ԹՈՂԱՐԿՄԱՆ ԱԶԴԱԳԻՐ ԲՏ 0005

1994 թ. նոյեմբերի 4-ից
ARMENTRUST
բաժնետիրական ընկերությունը
երաշխավորում է
բաժնետոմսերի սերտիֆիկատների
բացարձակ լիկվիդայնությունը

Դա նշանակում է,
որ ընկերության բաժնետոմսերի
առք եւ վաճառքի ցանկացած կետում
դուք կարող եք
դրանք իրացնել նոմինալ արժեքից
բարձր գնով

Լայնածավալ սեփականաշնորհման սկզբից
ARMENTRUST ընկերության
բաժնետերերը
արտոնություններ կունենան
իրենց վաուչերների տնօրինման հարցում

Մեկ անձի կողմից գնվող
բաժնետոմսերի քանակը
անսահմանափակ է

ԵՐԵՒԱՆ. ՍԱՅԱԹ-ՆՈՎԱ 27 (Սայաթ-Նովա եւ Նալբանդյան խաչմերուկ)
ՀԵՌ. 58 6718, 58 6719

ՄԵՐԿՈՒՐԻ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆԸ
ՍԿՍՈՒՄ Է ԱՆՎԱՆԱԿԱՆ
ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԵՐԻ
ՎԱՃԱՌՔԸ

Mercury ENTERPRISE

ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅԱՆ
ՀԻՄՆԱԴԻՐ ԿԱՊԻՏԱԼԸ
ՀԱՄԱՐԺԵՔ Է 500.000 US $

ՇԱՀԱԲԱԺԻՆՆԵՐԻ ՎՃԱՐՈՒՄԸ
ԿԱՏԱՐՎՈՒՄ Է ԱՄԵՆ ԵՌԱՄՍՅԱԿ

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան, Երեւան 23 Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Պատվեր 1818. Տպաքանակը՝ 5000 Ստորագրված է տպագրության՝ 9. 08. 1994 Գինը՝ 10 դրամ

digitised by A.R.A.R.@